

Obres escollides de Lenin en català

**VIII CONGRÉS DEL PARTIT COMUNISTA
(BOLXEVIC) DE RÚSSIA
18-23 de març de 1919**

**V. I. LENIN
1919**

Versió catalana establerta des de: "VIII Congreso del PC(b) de Rusia", en *Obras Escogidas*, en tres toms, tom III, Editorial Progreso, Moscou, 1970, pàgines 161-209.

Edicions internacionals Sedov

Índex

1.- INFORME SOBRE EL PROGRAMA DEL PARTIT, PRONUNCIAT EL 19 DE MARÇ	2
2.- DISCURS DE RESUM DE LA DISCUSSIÓ ENTORN DE L'INFORME SOBRE EL PROGRAMA DEL PARTIT, 19 DE MARÇ	11
3.- INFORME SOBRE EL TREBALL AL CAMP, PRONUNCIAT EL 23 DE MARÇ	15
4.- RESOLUCIÓ SOBRE L'ACTITUD ENVERS ELS CAMPEROLS MITJANS	23

1.- INFORME SOBRE EL PROGRAMA DEL PARTIT, PRONUNCIAT EL 19 DE MARÇ

(Aplaudiments.) Camarades: d'acord amb la distribució de temes convinguda amb el camarada Bukharin, em correspon exposar el criteri de la comissió sobre tota una sèrie de punts concrets, més litigiosos o de major interès en aquests moments per al partit.

Començaré per parlar breument dels punts que ha tractat al final del seu informe el camarada Bukharin, punts en què discrepem al si de la comissió. El primer consisteix en el caràcter que ha de tenir l'estructura de la part general del nostre programa. Segons el meu parer, el camarada Bukharin no ha exposat amb tota exactitud les raons que han mogut la majoria de la comissió a rebutjar les temptatives de redactar el programa, ratllant-hi tot allò que s'hi deia del vell capitalisme. El camarada Bukharin s'expressava de manera que a vegades es podia creure que la majoria de la comissió temia el què diran, temia ser acusada d'insuficient respecte envers allò vell. No hi ha dubte que, tal com es presenta, la posició de la majoria de la comissió queda prou ridiculitzada. Però això està molt lluny de la veritat. La majoria de la comissió ha rebutjat aqueixes temptatives perquè comportarien una posició errònia. No correspondrien a la vertadera situació. L'imperialisme pur, sense la base fonamental del capitalisme, no ha existit mai, no existeix arreu ni existirà mai. Açò és una síntesi falsa de quant s'ha dit sobre els consorcis, dels càrtels, els trusts i el capitalisme financer, quan aquest últim era presentat com si estigués privat de totes les bases que constitueixen el vell capitalisme.

Açò no és així. Sobretot, referit a l'època de la guerra imperialista i a la que segueix a la guerra imperialista. En un dels seus raonaments sobre la guerra futura, Engels ja escrivia que aquesta causaria una devastació més atroç que la deguda a la Guerra dels Trenta Anys, que la humanitat retrocediria en grau considerable al salvatgisme, que el nostre artificiós mecanisme del comerç i la indústria s'enfonsaria. Al principi de la guerra, els socialtraïdors i els oportunistes es jactaven de la vitalitat del capitalisme i ridiculitzaven els "fanàtics o semianarquistes", com ells ens anomenaven. "Mireu [deien], aquests vaticinis no s'han confirmat. Els esdeveniments han demostrat que açò era cert només respecte a un insignificant nombre de països i per un període molt curt de temps!" Però avui, no sols en Rússia i Alemanya, sinó als països vencedors també comença precisament un enfonsament tan gegantí del capitalisme modern que suprimeix a cada pas aquest mecanisme artificiós i restableix el vell capitalisme.

Quan el camarada Bukharin afirmava que es podria intentar presentar un quadro acabat de l'enfonsament del capitalisme i de l'imperialisme, nosaltres el varem rebatre en la comissió, i jo he de rebatre'l també ací: proveu a fer-ho i veureu com no ho aconseguiriu. El camarada Bukharin ho va

intentar al si de la comissió i va haver de desistir ell mateix. Estic plenament convençut que si algú pogués fer-ho, seria, sobretot, el camarada Bukharin, el qual s'ha ocupat d'aquesta qüestió llargament i meticulosament. Jo afirmo que tal intent no pot tenir èxit perquè el problema és erroni. Ara estem vivint en Rússia les conseqüències de la guerra imperialista i assistim al començament de la dictadura del proletariat. I al mateix temps, en tota una sèrie de regions de Rússia, que han estat aïllades les unes de les altres més del que van estar abans, veiem a cada pas el renaixement del capitalisme i el desenrotllament de la seua primera fase. No és possible passar açò per alt. Si redactàrem el programa tal com volia el camarada Bukharin, seria un programa erroni. En el millor dels casos, repetiria allò més afortunat que s'ha dit del capitalisme financer i l'imperialisme, però no la realitat, perquè aquesta no dóna aqueix quadro acabat. Un programa compost de parts heterogènies no és elegant (la qual cosa, clar està, no té importància); però un altre programa seria simplement un programa erroni. D'aquesta heterogeneïtat, de l'obra feta amb distints materials, per desagradable que això siga, per desmanegat que sembla, no en sortirem durant un període molt llarg. Quan aconseguim sortir-ne redactarem un nou programa. Però llavors viurem ja en la societat socialista. Seria ridícul pretendre que les condicions de llavors foren les mateixes d'ara.

Vivim en una època en què ha ressuscitat tota una sèrie dels fenòmens bàsics més elementals del capitalisme. Basta prendre, per exemple, el desgavell del transport els efectes del qual sentim tan bé, millor dit, tan malament, en nosaltres mateixos. Això mateix ocorre també en altres països, fins i tot als països vencedors. Però què significa el desgavell del transport en el sistema imperialista? El retorn a les formes més primitives de producció mercantil. Coneguem ben bé què són el *meshotxniki*. Pel que s'ha vist, els estrangers no comprenien fins ara aquest terme. I ara? Converseu amb els camarades que han vingut al Congrés de la Tercera Internacional. Resulta que en Alemanya i Suïssa comencen a aparèixer termes idèntics. Ara bé, no podreu referir aquesta categoria a cap dictadura del proletariat, sinó que haureu de girar la vista a les albors de la societat capitalista i de la producció mercantil.

Sortir d'aquesta trista realitat mitjançant la creació d'un programa polític i coherent és fer un salt en el buit, caminar pels núvols, traçar un programa erroni. I de cap manera és el respecte a allò vell, com cortesament insinuava el camarada Bukharin, el que ens ha obligat a introduir en el nou programa passatges d'allò vell. Segons el camarada Bukharin, la cosa era així: el programa va ser redactat en 1903 amb la participació de Lenin; el programa, sense cap gènere de dubtes, és roí; però com el que més els agrada als vells és recordar el passat, ocorre que, per respecte a allò vell, s'ha redactat en una època nova un nou programa en què es repeteix el que està dit en el vell. Si així fos, hi hauria per a riure's de gent tan extravagant. Però jo afirmo que no és així. El capitalisme que es va descriure en 1903 continua sent el mateix en 1919 en la República proletària dels Soviets, precisament en virtut de la descomposició de l'imperialisme, en virtut de la seua fallida. És el capitalisme que podem veure, per exemple, a les províncies de Sàmara i Viatka, no molt lluny de Moscou. En temps en què la guerra civil esgarra el país no sortirem tan prompte d'aqueixa situació, d'aqueix fenomen dels *meshotxniki*. Per aquesta raó seria erroni redactar el programa de qualsevol altra manera. Cal dir les coses com són: el programa ha de contenir el que és absolutament indiscutible, allò que ha sigut comprovat en realitat: només llavors serà un programa marxista.

Teòricament el camarada Bukharin ho comprèn bé i diu que el programa ha de ser concret. Però una cosa és comprendre-ho i una altra aplicar-ho pràcticament. Allò concret en el camarada Bukharin és una exposició llibresca del capitalisme financer. En realitat veiem fenòmens heterogenis. En cada província agrícola, al costat de la indústria monopolitzada hi ha la lliure competència. En cap part del món ha existit ni existirà el capitalisme monopolista sense la lliure competència en una sèrie de branques. Escriure de semblant sistema significaria traçar un sistema irreal i fals. Si Marx deia de la manufactura que era una superestructura de la petita producció en massa, l'imperialisme i el capitalisme financer són superestructures del vell capitalisme. Enfonseu la cúspide i apareixerà el vell capitalisme. Mantenir el punt de vista que hi ha un imperialisme pur, sense el vell capitalisme, és prendre els desitjos per realitat.

És un error natural en què hom incorre amb molta facilitat. Si tinguéssim davant un imperialisme pur, que hagués transformat radicalment el capitalisme, la nostra tasca seria cent mil vegades més fàcil. Tindríem un sistema en què tot estaria subordinat únicament al capital financer. Llavors no ens quedaria més que llevar la cúspide i deixar la resta en mans del proletariat. Açò seria agradabilíssim, però la realitat és una altra. En realitat, el desenrotllament és de tal naturalesa que ens obliga a procedir d'una manera completament distinta. *L'imperialisme és una superestructura del capitalisme*. Quan aquest s'enfonsa, ens veiem enfront de la cúspide enfonsada i als fonaments nus. Per això el

nostre programa, si vol ser exacte, ha de presentar les coses tals i com són. Tenim el vell capitalisme, que en una sèrie de branques s'ha desenrotllat fins a transformar-se en imperialisme. Les seues tendències són exclusivament imperialistes. Els problemes essencials no poden ser examinats més que des del punt de vista de l'imperialisme. No hi ha cap qüestió important de política interior o exterior que pugui resoldre's d'una altra manera que des del punt de vista d'aquesta tendència. Per de sobte, el programa no tracta d'això. En realitat, hi ha un immens subsòl del vell capitalisme. Hi ha una superestructura imperialista que ha conduït a la guerra, i d'aquesta guerra ha sorgit el començament de la dictadura del proletariat. D'aquesta fase no podreu desentendre-vos. Aquest fet caracteritza el ritme mateix del desenvolupament de la revolució proletària en tot el món i persistirà durant molts anys.

És possible que les revolucions de l'Occident d'Europa es realitzen de manera més fàcil; però, no obstant això, la reorganització de tot el món, la reorganització de la majoria dels països exigirà un període llarg, de molts anys. I açò vol dir que, en el període de transició que estem travessant, no podem eludir aquesta realitat variada. No hi ha manera de desfer-se'n, composta com està de parts heterogènies; per inelegant que siga, no es pot llevar res d'ací. Un programa redactat de manera diferent de com està el nostre seria erroni.

Diem que hem arribat a la dictadura. Però cal saber *com* hem arribat. El passat ens deté, ens subjecta amb mil mans i impedeix fer un sol pas endavant o ens obliga a fer-lo tan mal com ho estem fent. I nosaltres diem: per a comprendre la situació en què ens trobem cal comptar com hem marxat, què és el que ens ha portat a la mateixa revolució socialista. Ens ha portat l'imperialisme, ens ha portat el capitalisme en les seues formes primàries d'economia mercantil. Tot açò és necessari comprendre-ho, perquè únicament tenint en compte la realitat podem resoldre problemes com, per exemple, el de l'actitud a adoptar envers els camperols mitjans. En efecte, ¿d'on ha pogut sorgir el camperol mitjà en l'època del capitalisme purament imperialista? Ni tan sols als països simplement capitalistes existia. Si tractem de decidir quina actitud adoptar envers aquest fenomen quasi medieval (davant el camperol mitjà), mantenint-nos exclusivament en el punt de vista de l'imperialisme i de la dictadura del proletariat, no lligarem caps, no farem una altra cosa que ensopegar una i altra vegada. Ara bé, si hem de canviar d'actitud envers el camperol mitjà, tingueu la bondat de dir també en la part teòrica d'on ha sortit aquest camperol i què representa. És un petit productor de mercaderies. Aquest és l'abecé del capitalisme que cal enunciar, perquè encara no hem sortit d'aquest abecé. Esquivar-lo i dir: "Per a què ocupar-nos de l'abecé quan hem estudiat el capitalisme financer?", és una falta de serietat en grau superlatiu.

El mateix he de dir del *problema nacional*. El camarada Bukharin pren els desitjos per realitat. Diu que no es pot reconèixer el dret de les nacions a l'autodeterminació. La nació és la burgesia junt al proletariat. Reconèixer nosaltres, els proletaris, el dret a l'autodeterminació d'aqueixa burgesia menyspreable! Això és una incongruència acabada! Perdó, però jo afirmo que això conforma amb la realitat. Si no s'admet, el que es farà serà fantasiejar. S'apel·la al procés de dissociació que s'està operant al si de la nació, al procés de separació del proletariat i la burgesia. Però encara estem per veure com es produirà aquesta diferenciació.

Prenguem, per exemple, a Alemanya, model de país capitalista avançat que, en el sentit d'organització del capitalisme, del capitalisme financer, es trobava a un nivell superior al d'Amèrica del Nord. Alemanya es trobava a un nivell inferior en molts sentits, en el de la tècnica i la producció, en el sentit polític, però, pel que fa a organització del capitalisme financer, pel que fa a transformació del capitalisme monopolista en capitalisme monopolista d'estat, Alemanya estava per damunt d'Amèrica del Nord. Un model, segons sembla. I què hi veiem? S'ha produït la diferenciació del proletariat alemany de la burgesia? No! Hi ha hagut notícia que només en unes quantes ciutats importants la majoria dels obrers es pronuncia contra els adeptes de Scheidemann. Però com ha succeït això? Mitjançant l'aliança dels espartaquistes amb els tres vegades maleïts menxevics-independents alemanys, que tot ho embrollen i pretenen el maridatge del sistema dels soviets amb l'Assemblea Constituent! Això és el que succeeix en aqueixa mateixa Alemanya! I es tracta d'un país avançat.

El camarada Bukharin pregunta: "Per a què necessitem el dret de les nacions a l'autodeterminació?" Repetiré l'objecció que li vaig fer quan ell, a l'estiu de 1917, va proposar rebutjar el programa mínim i deixar únicament el programa màxim. Jo li vaig replicar llavors: "No t'ufaneges en partir per a la guerra; deixa-ho per a la tornada". Ho farem quan hàgem conquerit el poder i haja passat algun temps. Avui, conquerit ja el poder i transcorregut un cert temps, estic d'acord a fer-ho. Hem passat de

ple a la construcció socialista, hem repel·lit la primera envestida que ens amenaçava; ara és temps de fer-ho. El mateix cal dir quant al dret de les nacions a l'autodeterminació. "Jo vull reconèixer únicament el dret de les classes treballadores a l'autodeterminació", diu el camarada Bukharin. Això significa que vostè vol reconèixer allò que en realitat no s'ha assolit en cap país, excepte en Rússia. És ridícul.

Vegeu Finlàndia: país democràtic, més desenrotllat, més culte que el nostre. Allí s'està produint el procés de separació, de diferenciació del proletariat, i es produeix d'una manera peculiar, molt més dolorosa que en el nostre. Els finlandesos han patit la dictadura d'Alemanya, ara pateixen la de l'Entente. Però gràcies a què nosaltres hem reconegut el dret de les nacions a l'autodeterminació, el procés de diferenciació s'hi ha facilitat. Recorde molt bé l'escena del Smolny, quan vaig haver de lliurar l'acta a Svinhufvud (traduït al rus significa "cap de porc") representant de la burgesia finlandesa, el qual va exercir el paper de botxí. Em va estretir la mà amablement i varem canviar uns complits. Que desagradable va ser allò! Però havia que fer-ho, perquè llavors la burgesia finlandesa enganyava el poble, enganyava les masses treballadores, dient que els moscovites, els patrioters, els xovinistes russos volien estrangular els finlandesos. Era forçós fer-ho.

Potser ahir no varem haver de fer el mateix amb la República de Bashkiria? Quan el camarada Bukharin deia: "Es pot reconèixer aquest dret a alguns", vaig poder fins i tot prendre nota que en la seua llista figuraven els hotentots, els bosquimans i els hindús. En escoltar aquesta enumeració, vaig pensar: ¿com ha pogut el camarada Bukharin oblidar-se d'una petitesa, dels bashkirs? A Rússia no existeixen bosquimans, tampoc he escoltat que els hotentots hagen pretès tenir la seua república autònoma, però tenim bashkirs, kirguizs i molts altres pobles a què no podem negar aquest dret. No el podem negar a cap dels pobles que viuen dins de les fronteres del que va ser Imperi rus. Admetem fins i tot que els bashkirs derrocaren els explotadors i que nosaltres els ajudarem a fer-ho. Però açò és possible únicament si la revolució ha assolit plena maduresa. I cal fer-ho amb cautela per a no frenar amb la nostra intervenció aqueix mateix procés de diferenciació del proletariat que hem d'accelerar. Ara bé, què és el que podem fer respecte a pobles com els kirguizs, uzbeks, tadjiks i turkmens, que fins avui es troben davall la influència dels seus mul·là? A Rússia, després d'una llarga experiència amb els popes, la població ens va ajudar a derrocar-los. Però nosaltres sabeu el mal que fins ara es compleix en la pràctica el decret sobre el matrimoni civil. ¿Podem nosaltres dirigir-nos a aquests pobles i dir-los: "nosaltres derrocarem els vostres explotadors"? No ho podem fer, perquè es troben dominats totalment pels seus mul·là. És necessari esperar que es desenrotlle la nació de què es tracte i que el proletariat es diferencie dels elements burgesos, cosa que és inevitable.

El camarada Bukharin no vol esperar. Es deixa dominar per la impaciència: "A sant de què? (diu). Si nosaltres hem derrocat la burgesia i hem instaurat el poder soviètic i la dictadura del proletariat, a sant de què procedirem així?" Açò obra com un crida que entusiasma, és una indicació del camí que hem de seguir; però si en el nostre programa ens limitem únicament a proclamar-ho, més que un programa resultarà una proclama. Nosaltres podem proclamar el poder soviètic, la dictadura del proletariat i el major menyspreu envers la burgesia, que el té merescut mil vegades, però el nostre programa ha de recollir amb precisió absoluta la realitat. Llavors serà indiscutible.

Ens mantenim en un punt de vista estrictament de classe. El que consignem en el programa és el reconeixement del que s'ha produït en la realitat després de l'època en què varem escriure sobre l'autodeterminació de les nacions d'una manera general. Llavors no existien encara repúbliques proletàries. Quan han sorgit, i només en la mesura que han sorgit, hem pogut escriure el que hem formulat en el programa: "Unió federativa d'estats, organitzats segons *el tipus soviètic*". El tipus soviètic no són encara els soviets, tal com existeixen a Rússia, però s'està fent internacional. Açò és l'única cosa que podem dir. Anar més enllà, un pas més enllà, un mil·límetre més enllà seria ja erroni i, per això, no ens serviria de res per al programa.

Nosaltres diem: cal tenir present l'escaló en què es troba una nació determinada en el camí que va del règim medieval a la democràcia burgesa i d'aquesta a la democràcia proletària. Açò és d'una certesa absoluta. Totes les nacions tenen dret a l'autodeterminació, i pel que fa als hotentots i els bosquimans no cal fer una referència especial. La immensa majoria de la població de la Terra, probablement les nou desenes parts, tal vegada el noranta-cinc per cent, s'ajusta a aquesta caracterització, perquè tots els països es troben en el camí que va del règim medieval a la democràcia burgesa o d'aquesta a la democràcia proletària. És un camí inevitable per complet. No és possible dir més, perquè no seria exacte, perquè no correspondria a la realitat. Rebutjar l'autodeterminació de les nacions i substituir-la per l'autodeterminació dels treballadors és totalment

erroni, perquè semblant manera de plantejar les coses no té en compte les dificultats, la via tortuosa que segueix la diferenciació al si de les nacions. En Alemanya es realitza d'una manera distinta que entre nosaltres: en alguns aspectes és més ràpida; en altres, el camí és més lent i més cruent. Al nostre país, cap partit ha acceptat una idea tan monstruosa com la de combinar els soviets i l'Assemblea Constituent. I nosaltres hem de viure al costat d'aquestes nacions. Els adeptes de Scheidemann diuen ja ara de nosaltres que volem conquerir Alemanya. Açò és, per descomptat, absurd i ridícul. Però la burgesia té els seus interessos i la seua premsa que ho pregona als quatre vents en centenars de milions d'exemplars, i Wilson, partint dels seus interessos, ho recolza. Els bolxevics, segons aqueixa gent, posseeixen un nombrós exèrcit i volen implantar el bolxevisme en Alemanya mitjançant la conquesta. Els millors homes d'Alemanya, els espartaquistes, ens han dit que als obrers alemanys se'ls amussa contra els comunistes, dient-los: "Mireu com de mal van les coses entre els bolxevics!" I en efecte, no podem dir que les coses ens vagen molt bé. L'argument que allí esgrimeixen els nostres enemics per a influir les masses és el que la revolució proletària en Alemanya comportaria el mateix desordre que a Rússia. El nostre desordre és una malaltia nostra de llarga durada. Llitem contra tremendes dificultats, en implantar al nostre país la dictadura del proletariat. Mentre la burgesia o la petita burgesia, o fins i tot una part dels obrers alemanys, es trobe davall els efectes d'aquest espantall: "Els bolxevics volen implantar per la força el seu règim", la fórmula "autodeterminació dels treballadors" no millorarà la situació. Hem de plantejar les coses de manera que els socialtraïdors alemanys no puguin dir que els bolxevics imposen el seu sistema universal, que, segons ells, pot ser portat a Berlín en la punta de les baionetes dels soldats rojos. I si neguem el principi d'autodeterminació de les nacions, podrien dir-ho.

El nostre programa no ha de parlar d'autodeterminació dels treballadors, perquè això és erroni. Ha de dir les coses tal com són. Ja que les nacions es troben en diferents etapes del camí que va del règim medieval a la democràcia burgesa, i de la democràcia burgesa a la proletària, aquesta tesi del nostre programa és absolutament exacta. En aquest camí hem tingut nombrosos zig-zags. Cada nació ha d'obtenir el dret a l'autodeterminació, i açò contribueix a l'autodeterminació dels treballadors. En Finlàndia, el procés de separació entre el proletariat i la burgesia s'està desenvolupant de manera notablement acusada, forta, profunda. Allí tot marxarà, en qualsevol des casos, no com entre nosaltres. Si nosaltres diguérem que no reconeixem la nació finlandesa, sinó únicament les masses treballadores, açò seria el major dels absurds. Hom no pot deixar de reconèixer allò que existeix: la realitat s'imposarà per si mateixa. En els diferents països, la diferenciació dels camps entre el proletariat i la burgesia fa vies peculiars. En aqueix camí hem d'obrar amb màxima prudència. Hem d'observar prudència especial envers les diverses nacions, perquè no hi pitjor cosa que la desconfiança d'una nació. Entre el polonesos es produeix el procés d'autodeterminació del proletariat. Heus aquí les últimes dades sobre la composició del soviets de diputats obrers de la ciutat de Varsòvia: social traïdors polonesos, 333; comunistes, 297. Açò demostra que allí, segons el nostre calendari revolucionari, ja no està lluny Octubre. Allí està hom en agost o en setembre de 1917. Però, primer, no existeix encara un decret que obligue tots els països a viure d'acord amb el calendari revolucionari bolxevic i cas d'existir, no es compliria. Segon, la majoria dels obrers polonesos, més avançats i cultes que els nostres, mantenen el punt de vista del socialdefensisme, del socialpatriotisme. Cal esperar. Ací no pot hom parlar d'autodeterminació de les masses treballadores. Hem de fer propaganda a favor d'aquesta diferenciació. Açò h fem, però no hi ha dubtes que no pot hom menys que reconèixer ara ja l'autodeterminació de la nació polonesa. Açò és evident. El moviment proletari polonès continua el mateix rumb que el nostre, marxa vers la dictadura del proletariat, però d'una manera diferent a la de Rússia. I als obrers hom els atemoreix dient-los que els moscovites, els russos, que sempre han oprimint els polonesos, volen imposar en Polònia el seu xovinisme rus, emmascarant-lo sota el nom de comunisme. No és mitjançant la violència que hom fa arrelar el comunisme. Un dels millors camarades entre els comunistes polonesos, quan li vaig dir: "Vosaltres procedireu altrament", em va respondre: "no, nosaltres farem el mateix que vosaltres, però ho farem millor que vosaltres". Contra semblant argument no he tingut absolutament res que objectar-hi. Cal concedir-los la possibilitat de complir aquest modes desig: instaurar el poder soviètic millor que nosaltres. No és possible deixar de tenir en compte que allí el camí a seguir té algunes peculiaritats i no es pot dir: "A baix el dret de les nacions a l'autodeterminació! Concedim únicament el dret a l'autodeterminació a les masses treballadores!" Aquesta autodeterminació fa una via molt complicada i difícil. No existeix arreu, excepció feta de Rússia, i preveient totes les fases del seu desenvolupament en altres països, no s'ha de decretar res des de Moscou. Heus aquí perquè aquesta proposició és inacceptable des del punt de vista dels principis.

Passe als altres punts, que, conforme al pla traçat, he de tractar. He plantejat en primer pla la qüestió dels petits propietaris i els camperols mitjans. A aquest respecte, l'apartat 47 diu:

“Amb relació als camperols mitjans, la política del PC de Rússia consisteix en incorporar-los d’una manera gradual i metòdica a la construcció socialista. El partit es planteja la tasca d’apartar-los dels kulaks, d’atraure’ls al costat de la classe obrera mitjançant una sol·lícita preocupació per les seues necessitats, lluitant contra el seu endarreriment amb mesures d’influència ideològica i mai amb mesures repressives, tractant, en tots els casos en què siguen afectats els seus interessos vitals, de concertar acords pràctics amb ells, fent-los concessions quan es tracte de determinar els mètodes per a dur a terme les transformacions socialistes.”

Al meu entendre, ací formulem el que els fundadors del socialisme van afirmar en reiterades ocasions respecte als camperols mitjans. L’únic defecte que pateix aquest punt és el de ser poc concret. És difícil que poguérem dir més en un programa. Però al congrés no cal plantejar únicament qüestions programàtiques, hem de concedir al problema dels camperols mitjans una atenció redoblada, decuplicada. Estan en el nostre poder dades, segons les quals apareix clar que els aixecaments que s’han produït en algunes zones obeeixen a *un pla de conjunt*, lligat evidentment amb el pla militar dels guàrdies blancs, que han fixat per a març l’ofensiva general i l’organització d’una sèrie d’insurreccions. La presidència del congrés té un projecte de manifest en nom del mateix que serà sotmès al vostre examen. Aquests aixecaments mostren amb claredat meridiana que els eseristes d’esquerra i una part dels menxevics (en Briansk van ser els menxevics els qui van treballar en l’organització de l’aixecament) exerceixen el paper d’agents directes dels guàrdies blancs. Ofensiva general dels guàrdies blancs, aixecaments al camp, interrupció del tràfic ferroviari: ¿que no s’assolirà, tot i que siga d’aquesta manera, derrocar els bolxevics? Ací és on apareix amb particular relleu, i com a qüestió urgent i vital en el màxim grau, el paper dels camperols mitjans. Al congrés no sols hem de subratllar d’una manera especial la nostra disposició a fer concessions als camperols mitjans, sinó, a més, acordar una sèrie de mesures, el més concretes possible, que atorguen, si més no, alguns avantatges directes als camperols mitjans. Ho exigeixen imperiosament tant els interessos de la nostra pròpia conservació com els interessos de la lluita contra tots els nostres enemics, que saben que el camperol mitjà vacil·la entre nosaltres i ells i que tracten d’apartar-lo de nosaltres. Avui, la nostra situació és tal que comptem amb reserves immenses. Sabem que tant la revolució polonesa com l’hongaresa maduren amb gran rapidesa. Aquestes revolucions ens donaran reserves proletàries, alleujaran la nostra situació i enfortiran de manera incommensurable la nostra base proletària, que al nostre país és feble. Açò pot ocórrer en els pròxims mesos, però no sabem exactament quan ocórrerà. No ignoreu que ha arribat un moment enrevessat, raó per la qual el problema dels camperols mitjans adquireix una importància pràctica immensa.

Voldria detenir-me ara en el tema de *les cooperatives*, apartat 48 del nostre programa. Fins a un cert punt, aquest apartat ha envellit. Quan el varem redactar en la comissió, existien al país les cooperatives, mes no hi havia comunes de consumidors; però uns dies després va ser decretada la fusió de tots els tipus de cooperatives en una comuna de consum única. No sé si aquest decret va ser donat a la publicitat ni si la majoria dels presents el coneix. Si no és així, demà o despús-demà serà publicat. En aquest sentit, l’apartat en qüestió ha envellit ja, però, no obstant això, opine que és necessari, ja que tots saben de sobra que entre els decrets i la seua aplicació hi ha un gran tram. L’assumpte de les cooperatives ens preocupa ja des del mes d’abril de 1918; i, si bé hem obtingut èxits notables, no són encara decisius. L’agrupament de la població en cooperatives ha assolit tals proporcions que arriba a comprendre en molts districtes al 98% dels veïns dels pobles. Però aquestes cooperatives, que existien en la societat capitalista, estan impregnades per complet de l’esperit de la societat burgesa, i la seua direcció es troba a mans de menxevics i eseristes, d’especialistes burgesos. Encara no hem sigut capaços de sotmetre-les a la nostra influència, i en aquest aspecte el problema està sense resoldre. El nostre decret marca un pas endavant en el sentit de la creació de les comunes de consum; prescriu per a tota Rússia la fusió dels diferents tipus de cooperatives. Però fins i tot aquest decret, encara que aconseguim aplicar-lo en la seua integritat, mantindria al si de la futura comuna de consum la secció autònoma de les cooperatives obreres, perquè els representants de les cooperatives obreres que coneixen pràcticament aquest assumpte ens han assegurat i demostrat que aquestes cooperatives, com a organització més desenrotllada, han de continuar subsistint, ja que la seua obra és imprescindible. En el partit hem tingut no poques divergències i discussions a propòsit de les cooperatives; hi ha fregaments entre els bolxevics que treballen a les cooperatives i els que treballen en els soviets. Des del punt de vista dels principis, jo crec que aquesta qüestió ha de ser resolta, sens dubte, en el sentit que aquest mecanisme, l’únic que el capitalisme havia preparat en les masses, l’únic que manté la seua activitat entre les masses camperoles, les que romanen encara en la fase del capitalisme primitiu, ha de ser conservat a tota costa, ha de ser desenrotllat i, en tot cas, no ha de ser rebutjat. La tasca és difícil, perquè en la majoria dels casos les cooperatives estan dirigides per especialistes burgesos que resulten ser molt

sovint vertaders guàrdies blancs. Açò explica l'odi que hom els té, odi legítim, i explica la lluita entaulada contra ells. Però aquesta lluita cal portar-la, naturalment, amb habilitat: *cal posar límit a les temptatives contrarevolucionàries dels cooperadors, però la lluita no ha de ser dirigida contra el mecanisme cooperativista*. Hem de sotmetre aquest mecanisme a la nostra influència, eliminant aqueixos cooperadors contrarevolucionaris. Ací el problema és idèntic al dels especialistes burgesos, que és una altra qüestió a què desitge referir-me.

La qüestió *dels especialistes burgesos* origina no pocs fregaments i discrepàncies. Entre les preguntes que em van fer per escrit durant el discurs que vaig pronunciar fa poc en el soviets de Petrograd, diverses es referien als seus. Se'm preguntava: És possible, potser, en una República socialista pagar sous fins de 3.000 rubles? En realitat, hem inclòs aquesta qüestió en el programa perquè el descontentament que ha originat ha anat prou lluny. El problema dels especialistes burgesos està plantejat en l'exèrcit, en la indústria, a les cooperatives, per tot arreu. És un problema molt important en el període de transició del capitalisme al comunisme. Podrem construir el comunisme únicament quan, mitjançant els recursos que ens brinden la ciència i la tècnica burgeses, el fem més accessible a les masses. No hi ha una altra manera de construir la societat comunista. I per a construir-la d'aquesta manera cal adoptar el mecanisme creat per la burgesia, incorporar al treball tots aquests especialistes. En el programa hem desenrotllat expressament aquesta qüestió en forma detallada, a fi que es resolga d'una manera radical. Coneixem perfectament què significa l'endarreriment cultural de Rússia i què és el que aquesta incultura fa amb el poder soviètic, que, en principi, ha creat una democràcia proletària incomparablement més elevada, que ha donat un model d'aquesta democràcia per a tot el món; sabem com aquesta incultura menyscaba el poder soviètic i reproduïx la burocràcia. De paraula, l'administració soviètica és accessible a tots els treballadors; però en la pràctica, com tots sabem, dista molt de ser-ho. I no perquè ho impedisquen les lleis, com ocorria davall el règim burgès; al contrari, les nostres lleis ho afavoreixen, però les lleis soles no basten. És precisa una ingent tasca educativa, cultural i d'organització, que no pot fer-se per mitjà de la llei, amb rapidesa, sinó que exigeix un esforç immens i prolongat. Aquest congrés ha de resoldre amb sencera precisió el problema dels especialistes burgesos. I aquesta solució permetrà als camarades, que, indubtablement, estan pendents dels treballs del congrés, recolzar-se en la seua autoritat i veure quines dificultats trobem en el camí. Ajudarà als camarades, que entropessen a cada pas amb aquest problema, a prendre part, si més no, en el treball de propaganda.

Els camarades que representaven als espartaquistes al congrés, ací a Moscou, ens han contat que en l'Alemanya occidental, on està més desenrotllada la indústria, on és major la influència dels espartaquistes entre els obrers, encara que els espartaquistes no han triomfat encara allí, els enginyers i directores de moltíssimes de les empreses més importants s'acostaven a aquests i els deien: "Estarem amb vosaltres". Al nostre país no hi ha hagut tal cosa. És evident que el nivell cultural més elevat dels obrers, una major proletarització del personal tècnic i possiblement tota una sèrie d'altres causes que no coneixem hagen creat allí relacions un poc diferents de les nostres.

En tot cas, aquest és un dels majors obstacles que s'oposen al nostre avanç. Necessitem ara mateix, sense esperar l'ajuda dels altres països, sense demores, urgentment, elevar les forces productives. I no ho podem fer sense recórrer als especialistes burgesos. Cal dir-ho d'una vegada per sempre. És clar que la majoria d'aquests especialistes està impregnada fins a la medul·la de concepcions burgeses. És precis rodejar-los d'una atmosfera de col·laboració amistosa, de comissaris obrers, de cèl·lules comunistes; cal col·locar-los en una situació en què no puguin eludir el control, però cal donar-los la possibilitat de treballar en millors condicions que davall el capitalisme, ja que aquest sector social, educat per la burgesia, no treballarà en altres condicions. No és possible fer treballar a la força tot un sector social; ho hem experimentat bé en la pràctica. És possible impedir-los que participen activament en la contrarevolució, intimidar-los de manera que no s'atrevisquen a prestar oïdes a les crides dels guàrdies blancs. En aquest sentit els bolxevics obrem amb energia. Podem fer-ho i ho fem en el grau degut. Tots hem après a fer-ho. Però no és possible obligar per aquest procediment a treballar tot un sector de la població. Aquesta gent està habituada a un treball de difusió de la cultura; l'han impulsat en el marc del règim burgès, és a dir, han enriquit la burgesia amb immenses adquisicions materials, mentre que al proletariat les han portat en proporcions insignificants; no obstant això, han impulsat la cultura, ja que aquesta és la seua professió. I a mesura que observen que la classe obrera destaca del seu si sectors organitzats i avançats que no sols aprecien la cultura, sinó que també contribueixen a fer-la extensiva a les masses, canvien d'actitud amb nosaltres. Quan un metge veu que en la lluita contra les epidèmies el proletariat desperta la iniciativa dels treballadors, adopta amb nosaltres una actitud totalment diferent. Al nostre país hi ha nombrosos metges, enginyers, agrònoms i cooperadors de formació burgesa, i quan vegem

en la pràctica que el proletariat incorpora a aquesta obra masses cada vegada majors, seran vençuts *moralment*, i no sols separats de la burgesia al terreny polític. La nostra tasca serà llavors més fàcil. Llavors ells mateixos s'incorporaran al nostre mecanisme i es convertiran en una part del mateix. Per a això és necessari fer alguns sacrificis. Gastar en això encara que siguin dos mil milions de rubles és una bagatel·la. Seria pueril témer aquest sacrifici, perquè significaria no comprendre les tasques que tenim plantejades.

La desorganització del transport, la desorganització de la indústria i de l'agricultura minen l'existència mateixa de la República Soviètica. En aquest terreny hem d'adoptar les mesures més enèrgiques, que posen en la màxima tensió totes les forces del país. No hem de seguir respecte als especialistes una política d'emprenyar-los per petites faltes. Aquests especialistes no són lacais dels explotadors, són homes cultes que, en la societat burgesa, servien la burgesia i d'ells deien els socialistes de tot el món que en la societat proletària ens servirien a *nosaltres*. En aquest període de transició hem de facilitar-los, en tant que siga possible, les millors condicions d'existència. Aquesta serà la política més encertada, la manera més econòmica d'administrar. En cas contrari, per haver economitat alguns centenars de milions de rubles, podem perdre tant que no recuperarem allò perdut ni amb centenars de milers de milions.

Durant una conversa sobre els sous, el comissari del poble del Treball, camarada Shmidt, ens assenyalava els fets següents. En l'anivellació dels sous, deia, hem fet allò que en cap banda ha fet ni ha pogut fer durant desenes d'anys cap país burgès. Vegem els sous d'abans de la guerra: el peó cobrava un ruble per dia, o siga, 25 rubles al mes, mentre que l'especialista cobrava 500 rubles al mes, sense parlar ja dels qui rebien centenars de milers de rubles. L'especialista percebia vint vegades més que l'obrer. En la nostra escala actual, els sous oscil·len entre 600 i 3.000 rubles, de manera que la diferència és només del quintuple. Hem fet molt al terreny de l'anivellació. És cert que als especialistes els paguem avui un poc de més, però pagar-los de més pels seus profitosos ensenyaments no sols paga la pena, sinó que és una obligació i una necessitat des del punt de vista teòric. Al meu parer, el programa exposa en una forma prou detallada aquesta qüestió. Cal fer-hi gran insistència. Cal resoldre-la ací, i no sols com a qüestió de principi, sinó fer les coses de manera que tots els congressistes, una vegada estiguen a les seues localitats, aconseguisquen amb els seus informes davant les organitzacions, així com amb tota la seua activitat, que açò es porte a la pràctica.

Hem aconseguit ja que entre la intel·lectualitat vacil·lant es produïska un viratge molt considerable. Si ahir parlàvem de legalitzar els partits petit burgesos, i avui empresonem els menxevics i eseristes, això vol dir que procedim en aquestes oscil·lacions d'acord amb un sistema perfectament determinat. A través d'aquestes oscil·lacions, la línia és sempre una i d'allò més inflexible: *liquidar la contrarevolució i utilitzar l'aparell cultural burgès*. Els menxevics són els pitjors enemics del socialisme, perquè usen vestidura proletària, sent un sector no proletari. En aquest sector només hi ha una prima capa a la superfície que pertany al proletariat, mentre que el sector mateix està compost de petits intel·lectuals. Aquest sector s'està passant al nostre costat. L'incorporarem en la seua totalitat, com a sector social. Cada vegada que vénen a nosaltres, els diem: "Benvinguts". En cada una d'aquestes oscil·lacions, part d'ells s'adhereix a nosaltres. Això els va passar als menxevics, als partidaris de *Nóvaia Zhizn* i als eseristes, i açò mateix els passarà a tots aquests elements vacil·lants, que encara obstaculitzaran llarg temps els nostres passos, ploricaran i es passaran d'un camp a un altre; amb ells no es pot fer res. Però nosaltres, a través de totes aquestes vacil·lacions, aconseguirem que els sectors d'intel·lectuals cultes engrosen les files dels col·laboradors soviètics i prescindirem dels elements que continuen recolzant als guàrdies blancs.

Un altre dels problemes que, segons el repartiment de temes convingut, m'incumbeix tractar, és *el de la burocràcia i el de la incorporació de les grans masses a la tasca dels soviets*. Fa temps que s'escolten queixes, indubtablement amb base, contra la burocràcia. I hem fet en la lluita contra ella el que cap altre estat. Hem extirpat d'arrel el cos administratiu, essencialment burocràtic i d'opressió burgesa, cos que continua sent així fins i tot en les repúbliques burgeses més lliures. Prenguem, per exemple, els òrgans de la justícia. Ací, per cert, la tasca era més fàcil: no havia que crear un nou cos, ja que tots poden exercir aquesta funció, recolzant-se en el concepte de justícia revolucionària de les classes treballadores. Ens falta molt encara per a coronar l'obra, però en tota una sèrie d'aspectes hem transformat la justícia en el que ha de ser. Hem creat òrgans judicials les funcions dels quals poden ser exercides no sols per tots els homes sense excepció, sinó fins i tot per totes les dones, les quals constitueixen l'element de la població que es troba en estat de màxim endarreriment i estancament.

Els funcionaris d'altres branques de l'administració tenen més afecció a la rutina burocràtica. Ací la tasca és més àrdua. No podem prescindir d'aquest personal, ja que totes les branques de l'administració en tenen necessitat. Ací patim les conseqüències que Rússia fos un país d'insuficient desenvolupament capitalista. És probable que en Alemanya açò siga més fàcil, perquè la seua burocràcia ha cursat una millor escola, en la que s'espren tot el suc, però on s'obliga a treballar i no a calfar els seients, com succeeix en les nostres oficines. Hem dissolt aquest personal burocràtic antiquat, l'hem remogut i després hem començat a col·locar en altres llocs als qui l'integraven. Els buròcrates tsaristes han començat a passar a les oficines dels òrgans soviètics, en els que introdueixen els seus hàbits burocràtics, s'encobreixen amb la disfressa de comunistes i, per a assegurar un major èxit en la seua carrera, es procuren carnets del PC de Rússia. De manera que després de ser tirats per la porta, es fiquen per la finestra! Ací és on es deixa sentir més l'escassetat d'elements cultes. A aquests buròcrates podríem deixar-los cessants, però no és possible reeducar-los de colp i volta. Allò que ací se'ns planteja, abans que res, són problemes d'organització, problemes de tipus cultural i educatiu.

Només quan tota la població participe en l'administració del país es podrà lluitar fins al final contra la burocràcia i vèncer-la totalment. En les repúbliques burgeses no sols és impossible fer-ho: *la llei mateixa ho impedeix*. Les millors repúbliques burgeses, per més democràtiques que siguen, impedeixen mitjançant innumerables traves legislatives la participació dels treballadors en l'administració. Hem fet tot allò que és necessari per suprimir aquestes traves, però fins avui no hem pogut aconseguir que les masses treballadores puguen participar en l'administració: a més de les lleis, hi ha el problema del nivell cultural, que no pot ser sotmès a cap llei. Aquest baix nivell cultural fa que els soviets, sent pel seu programa òrgans d'administració exercida *pels treballadors*, siguen en la pràctica òrgans d'administració *per als treballadors* exercida pel sector avançat del proletariat, i no per les masses treballadores.

En aquest aspecte tenim plantejada una tasca que no pot ser duta a terme més que amb un llarg treball d'educació. En el present, aquesta tasca ofereix per a nosaltres dificultats immenses, perquè, com ja he tingut ocasió d'assenyalar més d'una vegada, el sector d'obrers que governen és excessivament, increïblement escàs. Hem d'obtenir reforços. Segons tots els indicis, aquestes reserves augmenten a l'interior del país. La immensa set de coneixements i el magne èxit al terreny de la instrucció, aconseguit la majoria de les vegades per via extraescolar, és un avanç gegantí i indubtable en la instrucció de les masses treballadores. Aquests èxits no encaixen en cap marc escolar, però són prodigiosos. Tots els símptomes ens fan creure que en un futur pròxim podrem disposar d'una reserva immensa que vindrà a reemplaçar els representants d'aquest petit sector del proletariat, exhaust de tant de treballar. Però, com vullga que siga, en els moments actuals la nostra situació és al respecte molt difícil. La burocràcia ha sigut vençuda. Els explotadors han sigut eliminats. Però el nivell cultural no s'ha elevat, raó per la qual els buròcrates ocupen els seus antics llocs. Se'ls pot fer perdre terreny únicament mitjançant l'organització del proletariat i dels camperols a una escala considerablement major que fins ara, parellament amb l'aplicació efectiva de mesures tendents a incorporar els obrers a l'administració pública. Coneixeu aquestes mesures pel que fa a cada Comissariat del Poble, i no m'hi detindré.

L'últim punt que em resta per examinar és el que respecta *al paper dirigent del proletariat i a la privació del dret electoral*. La nostra Constitució reconeix la preeminència del proletariat sobre els camperols i priva del dret electoral els explotadors, precís punt contra el qual més han dirigit els seus atacs els demòcrates purs d'Europa Occidental. Nosaltres els hem respost i els responem que s'han oblidat de les tesis més fonamentals del marxisme, que el que ells tenen és la democràcia burgesa, mentre que nosaltres hem passat a la democràcia *proletària*. No hi ha en el món un sol país que haja fet tan sols la desena part del que ha fet la República Soviètica en els passats mesos per a incorporar els obrers i camperols pobres a la gestió pública. Açò és una veritat absoluta. Ningú podrà negar que per a la verdadera democràcia, i no per a la fictícia, per a incorporar els obrers i camperols a la vida pública hem fet el que no han fet ni van poder fer en centenars d'anys les millors repúbliques democràtiques. Açò ha determinat la importància dels soviets; gràcies a això, els soviets s'han convertit en una consigna del proletariat de tots els països.

Però això no ens allibera en gens ni mica de l'obstacle que suposa l'escassa cultura de les masses. De cap manera interpretem la privació dels drets electorals a la burgesia des d'un punt de vista absolut, perquè és perfectament admissible al terreny teòric que la dictadura del proletariat anirà esclafant la burgesia a cada pas, sense privar-la, no obstant això, dels drets electorals. Des del punt de vista teòric, açò es concep plenament, i d'ací que tampoc proposem la nostra Constitució com un

model per a altres països. Diem únicament que qui concep la transició al socialisme sense l'aixafament de la burgesia no és socialista. Però si és indispensable esclafar la burgesia com a classe, no és imprescindible privar-la dels drets electorals ni de la igualtat. No volem la llibertat per a la burgesia, no reconeixem la igualtat entre explotadors i explotats, però interpretem en el programa aquesta qüestió de manera que la Constitució no prescriu en absolut mesures com la desigualtat entre obrers i camperols. La Constitució les ha consignat *després d'haver* sigut aplicades en la pràctica. Ni tan sols han sigut els bolxevics els qui han redactat la Constitució soviètica; la van redactar els menxevics i eseristes contra si mateixos abans de la revolució bolxevic. I la van redactar tal com ho dictava la vida mateixa. L'organització del proletariat s'ha dut a terme a ritme molt més ràpid que l'organització dels camperols, el que ha fet dels obrers el puntal de la revolució i els ha donat en la pràctica un avantatge. La tasca següent consisteix en anar passant a poc a poc a l'anivellació d'aquests avantatges. Ningú, ni abans de la revolució d'octubre, ni després, ha expulsat la burgesia dels soviets. *Els han abandonat ella mateixa.*

Així estan les coses quant als drets electorals de la burgesia. La nostra tasca consisteix en plantejar aquest problema amb tota claredat. De cap manera ens disculpem per la nostra conducta; el que fem és presentar els fets tals i com són. Com hem assenyalat, la nostra Constitució es va veure obligada a consignar aquesta desigualtat, perquè el nivell cultural és baix, perquè la nostra organització és feble. Però no en fem un ideal, sinó que, al contrari, el partit es compromet en el seu programa a desplegar una tasca metòdica per a suprimir aquesta desigualtat entre el proletariat més organitzat i els camperols, desigualtat que suprimirem tan prompte com assolim elevar el nivell cultural. Llavors podrem prescindir d'aquestes restriccions. Al cap de dèsset mesos res més de revolució, aquestes restriccions tenen en la pràctica molta escassa importància.

Aquests són, camarades, els punts essencials a què he considerat necessari referir-me en la discussió general del programa, per a deixar que es continuen debatent en les deliberacions del congrés. (Aplaudiments.)

* * *

2.- DISCURS DE RESUM DE LA DISCUSSIÓ ENTORN DE L'INFORME SOBRE EL PROGRAMA DEL PARTIT, 19 DE MARÇ

(Aplaudiments.) Camarades: no he pogut repartir amb tant de deteniment aquesta part de la qüestió amb el camarada Bukharin, aconsellant-nos prèviament, com varem fer respecte a l'informe. Tal vegada no hi haja hagut ni tan sols necessitat. Crec que els debats que s'han desplegat ací han mostrat principalment una cosa; que no hi ha cap contraproposta definida i coherent. S'ha parlat molt de parts soltes, sense connexió, però no hi ha hagut cap contraproposta. Em detindrè en les principals objeccions que s'han fet, abans que res, a la part preliminar. El camarada Bukharin m'ha dit que ell està amb els qui defensen la idea que es pot unir en el preàmbul la caracterització del capitalisme i la de l'imperialisme en un tot coherent, però que, a falta d'això, haurem d'acceptar el projecte existent.

Molts oradors han manifestat el punt de vista (sobretot, i amb particular energia, el camarada Podbelski) que, tal com se vos ha presentat, el projecte és erroni. Les proves que el camarada Podbelski ha exposat són estranyes en el màxim grau. Quelcom així com, per exemple, que en el primer apartat, la revolució ha sigut denominada revolució de tal data. No sé per quina causa, això ha produït al camarada Podbelski la impressió que la revolució té fins i tot el seu número. Puc dir que en el Consell de Comissaris del Poble manegem molts papers numerats i ens en cansem sovint, però, per a què portar ací també aqueixa impressió? En efecte, què ha de veure ací el número? Nosaltres fixem la data de la festa i la commemorem. ¿Com pot hom negar que el poder es va prendre precisament el 25 d'octubre? Si tracteu de modificar-ho d'alguna manera, resultarà artificiosos. Si denomineu d'Octubre-Novembre a la revolució, es donarà amb això la possibilitat de dir que l'obra no es va fer en un dia. És clar que va transcórrer durant un període més prolongat, no al llarg del mes d'octubre, ni del de novembre, ni d'un any tan sols. El camarada Podbelski ha impugnat que en un apartat es parla de la revolució social *venidora*. I prenent-ho com a base, ha pintat el programa quasi

com un atemptat contra l'"honra de sa majestat" la revolució social. Estem en plena revolució social i ens en parlen en futur! Semblant argument no té consistència a totes llums, perquè en el nostre programa es tracta de la revolució social a escala de tot el món.

Se'ns diu que abordem la revolució des del punt de vista econòmic. Ca o no cal això? Nombrosos camarades, ací presents, que es deixen portar per la passió, han arribat a parlar del consell d'economia mundial i del subjugació de tots els partits comunistes nacionals al Comitè Central del PC de Rússia. Al camarada Piatakov li ha faltat poc per a dir-ho. (Piatakov, des del seu lloc: "Potser creurà vostè que estaria malament?") Si ell fa ara l'observació que no estaria malament, he de respondre-li que si en el programa hi hagués quelcom per l'estil, no faria falta criticar-ho: els autors de semblant proposta es posarien ells mateixos fora de combat. Aquests camarades que es deixen portar per la passió no han tingut en compte que en el programa hem de partir del que existeix. Un camarada d'aqueixos que va criticar molt enèrgic el programa, dient que era pobre, etc., un d'aqueixos camarades que es deixen portar per la passió, em sembla que va ser Sunitsa, va declarar que no pot estar conforme que ha d'haver-hi allò que existeix, i proposa que ha d'haver-hi el que no existeix. (Rialles.) Crec que, per l'evidència de l'error, aquest plantejament de la qüestió fa riure amb ple fonament. Jo no he dit que haja d'haver-hi només allò que existeix. He dit que hem de *partir d'allò que està absolutament establert*. Hem de dir i demostrar als proletaris i camperols treballadors que la revolució comunista és inevitable. Ha dit ací algú que no cal exposar això? Si algú provés a fer semblant proposta, li demostrarien que això no és així. Ningú ha dit ni dirà res semblat, perquè no suscita dubte el fet que el nostre partit ha assolit el poder amb el suport no sols del proletariat comunista, sinó de tots els camperols. ¿És que ens anem a limitar a dir a totes aquestes masses que vénen ara amb nosaltres: "la missió del partit és només dur a terme l'edificació socialista. La revolució comunista està feta, realitzeu el comunisme"? Semblant punt de vista és inconsistent d'arrel, és erroni en teoria. El nostre partit s'ha engrossit directament, i encara més, indirectament, amb milions de persones que estan aprenent ara què és lluita de classe i què és transició del capitalisme al comunisme.

Ara pot afirmar-se (i naturalment, no hi haurà cap exageració) que arreu, en cap altre país es va interessar tant la població treballadora per la transformació del capitalisme en socialisme com avui en el nostre. Al nostre país es pensa en això molt més que en qualsevol altre. ¿És que el partit no ha de donar resposta a aquesta qüestió? Hem de mostrar científicament com transcourrà aqueixa revolució comunista. A aquest respecte les altres propostes queden en mitges tintes. Ningú ha volgut ratllar això per complet. S'hi ha parlat amb ambigüitat: tal vegada es puga reduir, no citar el vell programa, perquè és erroni. Però, ¿si fos erroni, com hauríem pogut partir d'ell durant tants anys en el nostre treball? Tal vegada tinguem un programa comú quan es constituísca la República Soviètica mundial, però fins llavors encara escriurem segurament diversos programes. I escriure'ls ara, quan existeix només una República Soviètica al lloc del vell Imperi rus, seria prematur. Ni tan sols Finlàndia, que va sens dubte cap a la República Soviètica, l'ha portat encara a cap, ni tan sols Finlàndia, que es distingeix de tots els altres pobles que habitaven el vell Imperi rus per tenir major cultura. De manera que pretendre ara donar en el programa l'expressió d'un procés acabat seria un error grandíssim. Això semblaria el mateix que si incloguéssim en el nostre programa el consell d'economia mundial. Dit siga de pas, nosaltres mateixos encara no ens hem acostumat a aquest monstruós vocable de *sovmarkhoz* (consell d'economia), i els estrangers, segons es diu, cerquen a vegades en les guies per a veure si hi ha tal estació. (Rialles) No podem decretar a tot el món paraules com aqueixa.

Perquè el nostre programa siga internacional, ha de tenir en compte els aspectes classistes típics, des del punt de vista econòmic, de tots els països. És típic de tots els països que el capitalisme encara es desenrotlla en moltíssims llocs. Això és cert per a tota Àsia, per a tots els països que passen a la democràcia burgesa, és cert també per a tota una sèrie de llocs de Rússia. El camarada Rykov, que coneix molt bé els fets en l'esfera de l'economia, ens ha parlat de la nova burgesia existent al nostre país. Això és veritat. No sols neix dels nostres empleats soviètics (pot néixer així mateix d'ells en nombre insignificant), sinó dels camperols i els artesans lliures del jou dels bancs capitalistes i desconnectats ara del transport ferroviari. Això és un fet. De quina manera voleu fer-lo a una banda? Amb això no feu sinó alimentar les vostres il·lusions o portar a la realitat, que és molt més complicada, un llibret poc meditat. Aqueixa realitat ens demostra que fins i tot a Rússia viu, actua i es desenrotlla l'economia mercantil capitalista, que engendra burgesia el mateix que en qualsevol societat capitalista.

El camarada Rykov ha dit: "Lluitem contra la burgesia que neix al nostre país perquè l'economia camperola encara no ha desaparegut, i aquesta economia engendra burgesia i capitalisme". No en tenim dades exactes, però no hi ha dubte que succeeix. La República Soviètica és l'única que existeix per ara en el món als límits del vell Imperi rus. Creix i es desenrotlla en una sèrie de països, però encara no existeix en cap altre. Per això, pretendre en el nostre programa a allò que encara no hem vist és una fantasia, és voler escapar d'una realitat desagradable que ens mostra que els dolors del part de la república socialista en altres països seran indubtablement molt majors que els que hem patit nosaltres. A nosaltres ens ha sigut fàcil perquè varem legalitzar el 26 d'octubre de 1917 allò que exigien els camperols en les resolucions dels eseristes. Això no succeeix en cap altre país. El camarada suís i el camarada alemany han dit que els camperols es van armar contra els vaguistes a Suïssa com mai, i que al camp alemany no es nota cap ventet lliure en el sentit del sorgiment de soviets d'obriers agrícoles i petits camperols. A Rússia, després dels primers mesos de revolució, els soviets de diputats camperols es van estendre a quasi tot el país. Nosaltres, un país endarrerit, els hem creat. Ací es planteja un problema gegantí que els pobles capitalistes encara no han resolt. I quina nació capitalista exemplar hem sigut nosaltres? Fins a 1917 encara teníem supervivències del règim de la servitud. Però cap nació d'estructura capitalista ha mostrat encara com es resol aquesta qüestió en la pràctica. Nosaltres varem conquerir el poder en condicions excepcionals, quan l'opressió del tsarisme va obligar a realitzar amb gran ímpetu una transformació radical i ràpida, i, en aqueixes condicions excepcionals, varem saber recolzar-nos durant uns quants mesos en el conjunt de tots els camperols. Aquest és un fet històric. Ens varem mantenir com poder fins a l'estiu de 1918, fins a la formació dels comitès de camperols pobres, perquè ens varem recolzar en el conjunt de tots els camperols. En cap país capitalista és possible això. Aquest fet econòmic fonamental és el que oblideu quan parleu de refer radicalment tot el programa. Sense això, el vostre programa no descansarà sobre fonaments científics.

Estem obligats a partir de la tesi marxista, per tots admesa, que el programa ha d'erigir-se sobre fonaments científics. Ha d'explicar a les masses com va sorgir la revolució comunista, per què és inevitable, quina és la seua importància, la seua essència i la seua força, quins problemes ha de resoldre. El nostre programa ha de ser un promptuari per a l'agitació, un promptuari com van ser tots els programes, com va ser, per exemple, el Programa d'Erfurt. Cada apartat d'aquest programa contenia centenars de milers de discursos i articles d'agitadors. Cada apartat del nostre programa és el que ha de saber, aprendre i entendre tot treballador. Si no entén què és el capitalisme, que els petits camperols i les indústries d'ofici engendren inevitablement i obligatòriament aqueix capitalisme continuament; si no ho comprèn, encara que es declare cent vegades comunista i figure com a comunista d'allò més radical, aqueix comunisme no valdrà res. Nosaltres apreciem el comunisme només quan té argumentació econòmica.

La revolució socialista modificarà moltíssimes coses fins i tot en alguns països avançats. El mode de producció capitalista continua existint en tot el món, conservant sovint les seues formes menys desenrotllades, tot i que l'imperialisme ha reunit i concentrat el capital financer. En cap país, ni tan sols en el més desenrotllat, es pot trobar el capitalisme exclusivament en la seua forma més perfecta. No hi ha res de semblat ni tan sols en Alemanya. Quan nosaltres reuníem dades relatives a les nostres tasques concretes, el camarada gerent del Buró Central d'Estadística em va participar que, en Alemanya, el camperol alemany *havia ocultat* als òrgans d'abastiments el 40% dels seus excedents de creïlla. En un estat capitalista, en què el capitalisme es troba en ple desenvolupament, continuen existint petites hisendes camperoles amb petita venda lliure, amb petita especulació. Tals fets no es poden oblidar. ¿Hi haurà molts entre els tres-cents mil membres del partit ací representats que entenguen bé aquesta qüestió? Seria una presumpció ridícula creure que, com nosaltres, que hem tingut la sort d'escriure el projecte, sabem tot això, la massa de comunistes també ho ha comprès. Sí, les masses necessiten aquestes primeres lletres, les necessiten cent vegades més que nosaltres, perquè no podran construir el comunisme els qui no hagen après, els qui no hagen arribat a comprendre què és el comunisme i què l'economia mercantil. Entropessem cada dia amb aquests fets de petita economia mercantil en tota qüestió de política pràctica, agrària, d'abastiment o relativa al Consell Suprem d'Economia Nacional. I se'ns diu que no se n'ha de parlar en el programa! Si obràrem així demostrariem únicament que no sabem resoldre aquesta qüestió, que l'èxit de la revolució al nostre país s'explica per unes condicions excepcionals.

Al nostre país vénen camarades d'Alemanya per a aprendre les formes del règim socialista. I hem de procedir de manera que demostrem als camarades estrangers el nostre vigor, a fi que vegem que en la nostra revolució no ens apartem un àpex de la realitat, a fi d'oferir-los dades que seran irrefutables

per a ells. Seria ridícul presentar la nostra revolució com un ideal per a tots els països, imaginar-se que ha fet tota una sèrie de genials descobriments i introduït un munt d'innovacions socialistes. No s'ho he escoltat dir a ningú i afirmo que no li ho escoltarem dir a ningú. Tenim experiència pràctica de donar els primers passos per a destruir el capitalisme en un país en què hi ha una relació especial entre el proletariat i els camperols. Res més. Si anem a inflar-nos i presumir com la granota, farem riure tothom, serem uns simples jactanciosos.

Hem educat el partit del proletariat amb un programa marxista, i de la mateixa manera hem d'educar les desenes de milions de treballadors que tenim. Ens hem reunit com a dirigents ideològics, i hem de dir a les masses: "Hem educat el proletariat i hem partit sempre i abans que res de l'anàlisi econòmica exacta". No és aqueixa la missió del manifest. El Manifest de la III Internacional és un crida, una proclama, un toc d'atenció al que se'ns planteja, una apel·lació als sentiments de les masses. Procureu demostrar científicament que teniu una base econòmica i que no feu castells en l'aire. Si no podeu demostrar-ho, no vos poseu a redactar un programa. I per a demostrar-ho, no podem obrar altrament que revisant allò que hem viscut durant quinze anys. Si fa quinze anys varem dir que anàvem a la futura revolució social, i ara hi hem arribat, potser ens debilita això? Això ens enforteix i dóna vigor. Tot es redueix que el capitalisme passa a l'imperialisme, i l'imperialisme porta al començament de la revolució socialista. Açò és avorrit i llarg, i cap país capitalista ha acabat encara aqueix procés. Però assenyalar-ho en el programa és necessari.

Per això, les objeccions teòriques que s'han fet estan per davall de tota crítica. No dubte que si posem a treballar durant tres o quatre hores diàries, en el curs d'un mes, de deu a vint literats experts en l'exposició de les seues idees, redactarien un programa millor, més complet. Però exigir que això es faça en un o dos dies, com ha dit el camarada Podbelski, mou a riulla. No hem treballat un o dos dies, i ni tan sols dues setmanes. Repetisc; si hom pogués elegir per a un mes una comissió de trenta persones i posar-les a treballar diverses hores al dia, sense que, a més, els molestassen les telefonades, no hi ha dubte que traurien un programa cinc vegades millor. Però ací ningú ha impugnat l'essència de la qüestió. Un programa que no parli de les bases de l'economia mercantil ni del capitalisme no serà un programa marxista internacional. Perquè siga internacional, no basta encara que proclame la República Soviètica mundial o la supressió de les nacions, com ha declarat el camarada Piatakov: no calen nacions algunes, allò que es necessita és l'agrupació de tots els proletaris. Clar està que això és quelcom meravellós, i s'hi arribarà, però en una altra fase, molt distinta, del desenvolupament comunista. El camarada Piatakov diu amb ostensible superioritat: "En 1917 éreu endarrerits, i ara heu avançat". Hem avançat quan hem posat en el programa el que ha començat a correspondre a la realitat. Quan hem dit que les nacions avancen de la democràcia burgesa en poder proletari, hem expressat allò que existeix; i en 1917 això era el que es desitjava.

Quan entre els espartaquistes i nosaltres existisca la plena confiança de camarades que fa falta per al comunisme únic, la confiança de camarades que neix cada dia i tal vegada s'assolisca d'ací a uns quants mesos, llavors s'estamparà en el programa. Però mentre això no existisca, proclamar-ho significa estirar els espartaquistes per a portar-los al que ells encara no veuen per pròpia experiència. Hem dit que el tipus soviètic ha adquirit importància internacional. El camarada Bukharin ha esmentat els comitès de delegats de fàbrica anglesos. No són el mateix que els soviets. Creixen, però encara estan en desenrotllament intrauterí. Quan surten a la llum, ja veurem. Però dir que nosaltres regalem els soviets russos als obrers anglesos està per davall de tota crítica.

He de detenir-me a continuació en l'autodeterminació de les nacions. La nostra crítica ha concedit a aquest problema una importància exagerada. La debilitat de la nostra crítica s'ha deixat notar en aquest cas en què ha concedit especial importància a aquest problema, que, en els fons, exerceix un paper menys que secundari en l'estructura del programa, en la suma general de reivindicacions programàtiques.

Quan el camarada Piatakov va parlar, jo em vaig quedar esbalaït, sense saber si exposava raonaments sobre el programa o es tractava d'una disputa de dues oficines a causa problemes d'organització. Quan el camarada Piatakov va dir que els comunistes ucraïnians actuaven segons les directrius del CC del PC(b) de Rússia, no vaig comprendre amb quin to ho deia. Amb to de llàstima? No sospite això del camarada Piatakov, però el sentit del seu discurs va ser així: quina falta fan totes aqueixes autodeterminacions quan hi ha un magnífic Comitè Central a Moscou! Aquest és un punt de vista infantil. Ucraïna estava separada de Rússia per condicions excepcionals, i el moviment nacional no va fer allí fondes arrels. Els alemanys van acabar amb ell en el que es va manifestar. Aquest és

un fet excepcional. Fins amb el llenguatge està plantejada la qüestió de manera que no se sap si l'ucrainià és una llengua de masses o no. Les masses treballadores d'altres nacions desconfiaven per complet dels russos, com a nació dominant i opressora. Açò és un fet. El representant finlandès em va contar que entre la burgesia del seu país, que odiava els russos, s'escolten veus que diuen: "Els alemanys han resultat una fera major, l'Entente també ha resultat una fera major, preferim els bolxevics". Heus aquí la immensa victòria que hem obtingut sobre la burgesia fina en el problema nacional. Açò en absolut ens impedirà combatre-la com a enemic de classe, escollint-ne els mitjans convenients. La República Soviètica, constituïda en un país el tsarisme del qual oprimia Finlàndia, ha de dir que respecta el dret de les nacions a la independència. Concertem un tractat amb el govern finlandès roig de breu existència i li varem fer certes concessions territorials, per les que he escoltat moltes objeccions netament patriotes: "Allí hi ha bones pesqueries, i les heu lliurat". Són aquestes objeccions del tipus de què vaig dir: furga a algun comunista i trobaràs un patrioter rus.

Crec que aquest exemple relatiu a Finlàndia, el mateix que el referent als bashkirs, prova que en el problema nacional no es pot raonar afirmant que cal a tota costa la unitat econòmica. Perquè clar que fa falta! Però hem d'aconseguir-la mitjançant la propaganda, l'agitació, la unió voluntària. Els bashkirs desconfien dels russos perquè aquests tenen més cultura i van aprofitar aqueixa cultura seua per a espoliar-los. Per això, en els apartats llocs dels bashkirs, el vocable "rus" significa per a ells "opressor", "truà". Açò cal tenir-ho en compte i combatre-ho. És un fenomen molt durador. No s'anul·la amb cap decret. Hem de ser molt prudents amb això. Es necessita singular prudència per part d'una nació com la russa, que ha despertat en totes les altres nacions un odi rabiós contra ella, i només ara hem après a corregir-lo, i així i tot malament. Tenim, per exemple, al Comissariat d'Instrucció Pública o prop d'ell a comunistes que diuen: l'escola és única, per tant, no vos atreviu a ensenyar en una altra llengua que no siga la russa! Sóc de l'opinió que semblant comunista és un patrioter rus. Ho portem en la sang molts de nosaltres i hem de combatre-ho.

Per això hem de dir a altres nacions que som internacionalistes fins al final i aspirem a la unió voluntària dels obrers i camperols de totes les nacions. Això de cap manera exclou les guerres. La guerra és una altra qüestió que dimana de l'essència de l'imperialisme. Si lluitem contra Wilson, i Wilson converteix una nació petita en instrument seu, direm que combatem contra aqueix instrument. Mai hem impugnat això. Mai hem dit que la república socialista pugui existir sense força militar. En determinades condicions, la guerra pot ser una necessitat. I ara, en el problema de l'autodeterminació de les nacions, el moll està que diverses nacions van pel mateix camí històric, però fent moltíssims zig-zags i trepitjant altres sendes, i que les nacions més cultes marxen, de ciència certa, altrament que les menys cultes. Finlàndia ha marxat d'una altra manera. Alemanya marxa d'una altra manera. El camarada Piatakov té mil vegades raó quan afirma que necessitem la unitat. Però cal lluitar-hi amb la propaganda, amb la influència del partit, creant sindicats únics. No obstant això, tampoc en açò es pot procedir seguint un mateix patró. Si suprimíem aquest punt o el redactàrem d'una altra manera, ratllaríem el problema nacional del programa. Es podria fer això si hagués gent sense peculiaritats nacionals. Però aqueixa gent no existeix, i de cap manera podem construir d'una altra manera la societat socialista.

Camarades, crec que el programa proposat ací s'ha de prendre com a base, passar-lo a la comissió, completar aquesta amb representants de l'oposició, millor dit, amb els camarades que han presentat ací propostes pràctiques, i retirar-hi: 1) les esmenes enumerades del projecte i 2) les objeccions teòriques que no poden donar peu a acords. Crec que aquest serà el plantejament més pràctic de la qüestió que ens donarà una solució encertada i d'allò més ràpida. (Aplaudiments.)

***

3.- INFORME SOBRE EL TREBALL AL CAMP, PRONUNCIAT EL 23 DE MARÇ

(Prolongats aplaudiments.) Camarades: He de disculpar-me per no haver pogut assistir a totes les reunions de la secció elegida pel congrés per a estudiar el treball en el camp. Per això, completaran el meu informe els discursos dels camarades que han participat des d'un principi en les tasques de la mateixa. La secció, al capdavant, ha redactat les tesis lliurades a la comissió, les quals seran sotmeses al vostre estudi. Voldria detenir-me a analitzar el significat general del problema tal com

se'ns ha plantejat de resultes de la tasca de la secció i tal com, al meu parer, s'ha plantejat ara davant el partit.

Camarades, és completament natural que, en el procés de desenrotllament de la revolució proletària, hàgem de destacar en primer pla ara un, ara un altre dels problemes més complexos i importants de la vida de la societat. És completament natural que en una revolució que toca, i no pot menys de tocar, les bases més profundes de la vida, i que afecta les més vastes masses de la població, cap partit, cap govern, per molt estrets que siguen els seus nexes amb les masses, estiga en absolut en condicions de comprendre *d'una vegada* tots els aspectes de la vida. I si avui ens veiem obligats a detenir-nos en el treball al camp i a destacar principalment d'aquest problema la situació dels camperols mitjans, en això no pot haver-hi res d'estrany ni anormal des del punt de vista de desenvolupament de la revolució proletària en general. És clar que la revolució proletària ha hagut de començar per la relació fonamental entre dues classes hostils: el proletariat i la burgesia. La tasca fonamental era fer passar el poder a mans de la classe obrera, assegurar la seua dictadura, derrocar la burgesia i privar-la de les fonts econòmiques del seu poder, que, inqüestionablement, representen un obstacle per a tota construcció socialista en general. Cap de nosaltres, per quant coneixem el marxisme, ha posat en dubte mai la veritat que, en la societat capitalista, per la seua mateixa estructura econòmica, la importància decisiva pot tenir-la o el proletariat o la burgesia. Actualment escoltem afirmar a molts exmarxistes (per exemple, del camp menxevic) que en el període de la lluita decisiva entre el proletariat i la burgesia pot predominar *la democràcia en general*. Això diuen els menxevics, coincidents per complet amb els eseristes. Com si no fos la mateixa burgesia la que implanta o suprimeix la democràcia, segons el que més li convé! I sent així no pot ni parlar-se de democràcia en general durant el període de la lluita exacerbada entre la burgesia i el proletariat. Hom no pot sinó sorprendre's de la rapidesa amb què aquests marxistes o pseudomarxistes (per exemple, els nostres menxevics) es desemmascaren ells mateixos, de la rapidesa amb què es fa patent la seua vertadera naturalesa, la seua naturalesa de demòcrates petit burgesos.

Contra allò que més va lluitar Marx tota la vida va ser contra les il·lusions de la democràcia petit burgesa i de la democràcia burgesa. Allò que més ridiculitzava Marx era la fraseologia buida sobre la llibertat i la igualtat, fraseologia que encobreix la llibertat dels obrers de morir-se de fam o la igualtat entre qui ven la seua força de treball i el burgès, qui, aparentment, compra amb llibertat i en condicions d'igualtat en el mercat lliure el treball d'aquell, etc. Marx va explicar açò en totes les seues obres d'economia. Hom pot afirmar que tot *El Capital* de Marx està consagrat a aclarir la veritat que *les forces bàsiques de la societat capitalista són i només poden ser la burgesia i el proletariat*: la burgesia, com a edificadora de la societat capitalista, com a dirigent i motor seu; el proletariat, com el seu enterraments, com l'única força capaç de reemplaçar-la. És difícil trobar un sol capítol de qualsevol obra de Marx que no estiga dedicat a aquesta qüestió. Hom pot afirmar que, al si de la II Internacional, els socialistes del món sencer van jurar i van perjurar infinitat de vegades davant els obrers que comprenien aquesta veritat. Però quan les coses van arribar a la lluita vertadera i, a més, decisiva, pel poder entre la burgesia i el proletariat, varem veure que els nostres menxevics i eseristes, i amb ells els caps dels vells partits socialistes de tots els països, llençaven en oblit aquesta veritat i es dedicaven a repetir d'una manera purament mecànica les frases filistees sobre la democràcia en general.

Entre nosaltres s'intenta, a vegades, fer que sonen aquestes paraules, segons sembla, amb major "força", dient: "Dictadura de la democràcia". Açò és ja un vertader absurd. La història ens ensenya perfectament que la dictadura de la burgesia democràtica no ha significat una altra cosa que l'aixafament dels obrers insurrectes. Així ha ocorregut des de 1848, almenys, encara que podem trobar també alguns exemples en èpoques anteriors. La història ens mostra que precisament en la democràcia burgesa es desplega a gran escala i amb llibertat la lluita més enverinada entre el proletariat i la burgesia. Hem tingut ocasió de convèncer-nos-en pràcticament. I si els passos fets pel govern soviètic a partir d'octubre de 1917 s'han distingit per la seua fermesa en totes les qüestions cardinals, això es deu, precisament, a què nosaltres mai ens hem apartat d'aquesta veritat, mai l'hem oblidada. Només la dictadura d'una classe (la del proletariat) pot decidir la qüestió en la lluita contra la burgesia pel poder. Només la dictadura del proletariat pot derrotar la burgesia. Només el proletariat pot derrocar la burgesia. Només el proletariat pot arrosegar darrere de si les masses contra la burgesia.

No obstant això, d'ací de cap manera s'hi deriva (creure-ho així constituiria el més greu error) que a l'obra posterior de l'edificació del comunisme, una vegada derrocada la burgesia i quan el poder

polític es troba ja a mans del proletariat, podem prescindir així mateix d'ara en avant dels elements mitjans i intermedis.

És natural que al començament de la revolució (de la revolució proletària), tota l'atenció dels seus dirigents es concentre en el principal, en l'essencial: en implantar el domini del proletariat i assegurar aquest domini mitjançant la victòria sobre la burgesia, en assegurar que la burgesia no pugui retornar al poder. Sabem molt bé que la burgesia continua conservant fins avui alguns avantatges deguts a les riqueses que posseeix en altres països o consistents, a vegades fins i tot al nostre país, en riqueses pecuniàries. Sabem molt bé que hi ha elements socials, més experts que els proletaris, que ajuden la burgesia. Sabem molt bé que la burgesia no ha abandonat la idea de recuperar el poder ni ha desistit en els intents de restaurar la seua dominació.

Però açò no és tot, ni de bon tros. La burgesia, que s'até particularment al principi: "On s'està bé, allí està la pàtria"; la burgesia, que des del punt de vista dels diners ha sigut sempre internacional; *la burgesia, a escala mundial, és avui més forta encara que nosaltres*. La seua dominació va sent soscavada amb rapidesa; la burgesia veu exemples com la revolució hongaresa (de la que hem tingut ahir la felicitat de donar-vos notícies i de la que ens arriben avui més notícies confirmatòries) i comença a comprendre que la seua dominació es trontolla. Ja no posseeix llibertat d'acció. Però avui, si es tenen presents els recursos materials a escala mundial, per força hom haurà de reconèixer que, en aquest aspecte, la burgesia és més vigorosa encara que nosaltres.

Heus aquí per què les nou desenes parts de la nostra atenció, de la nostra tasca pràctica, van estar i van haver d'estar dedicades a aquesta qüestió fonamental de derrocar la burgesia, consolidar el poder del proletariat, suprimir tota possibilitat de retorn de la burgesia al poder. Açò és completament lògic, legítim i inevitable, i en aquest aspecte s'han fet moltes coses amb bon èxit.

Ara, en canvi, hem de posar a l'ordre del dia el problema dels altres sectors. Devem (aquesta va ser la nostra conclusió comuna en la secció agrària, i estem segurs que en això coincidiran tots els funcionaris del partit, per quant no hem fet més que resumir l'experiència de les seues observacions pràctiques) posar a l'ordre del dia en tota la seua magnitud *el problema dels camperols mitjans*.

Hi haurà, sens dubte, qui, en compte de meditar sobre el curs de la nostra revolució, en compte de reflexionar sobre les tasques que se'ns plantegen avui, aprofitarà cada pas del poder soviètic per a fer burles i crítiques com les que observem entre els senyors menxevics i eseristes de dreta. Són gent que segueix sense comprendre fins avui que han d'escollir entre nosaltres i la dictadura burgesa. Hem tingut amb ells molta paciència i fins i tot benevolència; els donarem una vegada més la possibilitat de posar a prova aqueixa benevolència nostra; però, en un futur pròxim se'ns esgotaran la paciència i la generositat, i si ells no fan la seua elecció, els proposarem amb tota serietat que se'n vagin amb Koltxak. (Aplaudiments.) No esperem que aqueixa gent tinga dots intel·lectuals molt brillants. (Rialles) Però podria esperar-se que, després de sentir en el seu coll les atrocitats de Koltxak, compreguessen que tenim dret a exigir-los que escullen entre nosaltres i Koltxak. Si en els primers mesos que van seguir octubre, molts ingenus van incórrer en la ximpleria de pensar que la dictadura del proletariat era quelcom passatger i casual, avui fins als menxevics i els eseristes haurien de comprendre que es tracta d'un fenomen lògic en la lluita desplegada davall la pressió de tota la burgesia internacional.

De fet han cristal·litzat únicament dues forces: la dictadura de la burgesia i la dictadura del proletariat. Qui no ho haja après, llegint les obres de Marx, qui no ho haja après llegint les obres de tots els grans socialistes, mai ha sigut socialista ni entén una paraula de socialisme, i de socialista només en té el nom. Concedim a aqueixa gent un termini curt perquè reflexionen i els exigim que escullen. Les he esmentat, perquè ara diuen o diran: "Els bolxevics han plantejat la qüestió dels camperols mitjans, volen coquetejar amb ells". Sé perfectament que aqueix gènere d'arguments i altres molt pitjors apareixen amb profusió en la premsa menxevic. Nosaltres els desdenyem, mai concedim importància al xarlatanisme dels nostres enemics. Els homes capaços de continuar desertant fins avui de la burgesia al proletariat i viceversa poden dir el que vullguen. Nosaltres seguim el nostre camí.

La nostra ruta està determinada, abans que res, per la correlació de les forces de les classes. En la societat capitalista està entaulada la lluita entre la burgesia i el proletariat. Mentre aquesta lluita no haja acabat, continuarem centrant redoblada atenció a portar-la fins al seu terme. Encara no ha sigut portada fins al final. Hem aconseguit fer ja molt en aqueixa lluita. Avui, la burgesia internacional no

pot ja obrar amb les mans lliures. La millor prova n'és l'esclat de la revolució proletària a Hongria. D'ací es desprèn amb claredat que la nostra tasca al camp no es limita ja a satisfer la necessitat fonamental de lluita pel poder.

Aquesta tasca ha passat per dues fases principals. A l'octubre de 1917 varem prendre el poder *junt amb tots els camperols*. Era una revolució burgesa, per quant al camp no s'havia desplegat encara la lluita entre les classes. Com ja he dit, només a l'estiu de 1918 va començar la vertadera revolució proletària al camp. Si no haguéssim sabut realitzar aqueixa revolució, la nostra tasca hauria sigut incompleta. La primera etapa va consistir a prendre el poder a les ciutats, a instaurar la forma de govern soviètica. La segona etapa ha consistit en el que és fonamental per als socialistes i sense la qual cosa aquests deixen de ser-ho: la diferenciació dels elements proletaris i semiproletaris al camp i la seua unió estreta amb el proletariat urbà per a lluitar contra la burgesia agrària. Aquesta etapa també ha acabat en les qüestions fonamentals. Les organitzacions que varem crear per a això al principi, els comitès de camperols pobres, s'han consolidat tant que hem considerat possible substituir-los per soviets elegits normalment, és a dir, reorganitzar els soviets rurals de forma que puguen esdevenir òrgans de dominació de classe, òrgans del poder proletari al camp. Mesures com la llei sobre l'organització socialista de l'ús de la terra i sobre les mesures de transició a l'agricultura socialista (aprovada no fa molt pel Comitè Executiu Central i que tots vosaltres, naturalment, coneixeu) resumeix l'obra realitzada des del punt de vista de la nostra revolució proletària.

Hem complert allò principal, allò que constitueix la tasca primordial i fonamental de la revolució proletària. I precisament per això s'ha plantejat un problema més complex: *la nostra actitud envers el camperol mitjà*. No comprenen en absolut les tasques del proletariat, les tasques de la revolució comunista, els qui creuen que el plantejament d'aquest problema és quelcom així com una atenuació del caràcter del nostre poder, un debilitament de la dictadura del proletariat, un canvi, per lleu i parcial que siga, de la nostra política fonamental. Estic segur que en el nostre partit no hi haurà gent d'aqueix tipus. He volgut només prevenir els camarades contra gent que no pertany al partit obrer i que parla així, no perquè això es desprengui d'alguna concepció filosòfica, sinó, simplement, per a desbaratar la nostra obra i ajudar els guàrdies blancs, és a dir, per a incitar contra nosaltres els camperols mitjans, que han vacil·lat sempre, que no poden menys de vacil·lar i que continuaran vacil·lant durant prou de temps. Per a incitar-los contra nosaltres, els diran: "Pareu cura, estan coquetejant amb vosaltres! Això significa que han pres en consideració les vostres insurreccions, que han començat a vacil·lar", etc., etc. Tots els nostres camarades han d'estar proveïts contra semblant agitació. I tinc la seguretat que ho estaran si aconseguim ara plantejar aquesta qüestió des del punt de vista de la lluita de classe.

És evident completament que aquest problema fonamental constitueix una tasca més complexa, però no menys urgent: *com determinar amb precisió l'actitud del proletariat envers el camperol mitjà*. Camarades, des del punt de vista teòric, assimilat per la immensa majoria dels obrers, aquesta qüestió no presenta dificultats per als marxistes. Recordaré, per exemple, que en el llibre de Kautsky sobre el problema agrari (escrit quan exposava amb encert la doctrina de Marx i era considerat una autoritat indiscutible en aquesta matèria) s'hi diu, en parlar de la transició del capitalisme al socialisme, que la tasca del partit socialista consisteix en *neutralitzar els camperols*, és a dir, en aconseguir que els camperols romanguen neutrals en la lluita entre el proletariat i la burgesia, que els camperols no puguen prestar a aquesta última una ajuda activa contra nosaltres.

Durant el llarguíssim període de dominació de la burgesia, els camperols varen recolzar el poder d'aquesta, varen estar al costat d'ella. I això es comprèn si es té en compte la força econòmica de la burgesia i els mitjans polítics de la seua dominació. No podem esperar que el camperol mitjà es col·loque immediatament al nostre costat. Però si seguim una política encertada, al cap d'alguns temps acabaran aqueixes vacil·lacions, i el camperol podrà situar-se al nostre costat.

Engels, que va col·locar amb Marx els fonaments del marxisme científic, és a dir, de la doctrina que serveix de guia constant al nostre partit, sobretot durant la revolució, subdividia ja els camperols en petits, mitjans i rics, divisió que també avui correspon a la realitat en la immensa majoria dels països europeus. Engels deia: "pot donar-se el cas que no en totes parts haja d'esclafar-se per la violència ni tan sols els camperols rics". I cap socialista sensat ha pensat mai que haguéssim d'emprar alguna vegada la violència contra els camperols mitjans (els petits camperols són amics nostres). Així parlava Engels en 1894, un any abans de morir, quan el problema agrari es plantejava a l'ordre del

dia. Aquest punt de vista ens prova una veritat a vegades oblidada, però amb la que tots hi estem d'acord en teoria. Pel que es refereix als grans terratinents i capitalistes, la nostra tasca consisteix en la seua completa expropiació. *Però no admitem cap violència contra els camperols mitjans*. Ni tan sols amb relació als camperols rics fem un llenguatge tan contundent com amb la burgesia: expropiació absoluta dels camperols rics i dels kulaks. En el nostre programa es fa aqueixa diferència. Diem: aixafament de la resistència dels camperols rics, aixafament dels seus conats contrarevolucionaris. I açò no és el mateix que expropiació completa.

La diferència principal que determina la nostra actitud envers la burgesia i el camperol mitjà (expropiació completa de la burgesia i aliança amb el camperol mitjà que no explota altri) és la pauta fonamental reconeguda per tots en teoria. Però, en la pràctica, no és observada amb la deguda conseqüència, i en el pla local no s'ha après encara a aplicar-la. Quan el proletariat, després de derrocar la burgesia i de refermar el seu propi poder, ha emprès l'obra de crear la nova societat en els seus diversos aspectes, la qüestió del camperol mitjà ha passat a primer pla. Cap socialista del món ha negat que l'edificació del comunisme seguirà diferents camins als països de gran agricultura i en els de petita agricultura. És una veritat elementalíssima, primària. S'hi desprèn que, conforme ens aproximem a les tasques de l'edificació del comunisme, hem de concentrar la nostra màxima atenció, en un cert sentit, precisament en el camperol mitjà.

Molt depèn de com definim la nostra actitud envers el camperol mitjà. Aquest problema està resolt en teoria, però coneixem perfectament, per pròpia experiència, la diferència existent entre la solució teòrica d'un problema i l'aplicació pràctica d'aqueixa solució. Hem tocat de ple aqueixa diferència, tan peculiar de la Gran Revolució Francesa, quan la Convenció adoptava mesures de gran transcendència, però no tenia la base necessària per a aplicar-les i no sabia tan sols en quina classe havia de recolzar-se per a dur a terme tal o qual mesura.

Les condicions en què ens trobem nosaltres són incomparablement més favorables. Tot un segle de desenrotllament ens permet saber en quina classe ens recolzem. Però sabem també que l'experiència pràctica d'aquesta classe és molt insuficient. Per a la classe obrera, per al partit obrer, estava clar el més important: derrocar la burgesia i lliurar el poder als obrers. Però *com fer-ho?* Tots recorden amb quantes dificultats i errors hem passat del control obrer a la direcció de la indústria pels obrers. I això que es tractava d'una tasca al si de la nostra pròpia classe, al si de la massa proletària, amb la que sempre hem tractat. Ara, en canvi, hem de definir la nostra posició davant una nova classe, davant una classe desconeguda per a l'obrer urbà. És necessari fixar l'actitud envers una classe que no manté una posició ferma, definida. El proletariat en massa és partidari del socialisme; la burgesia en massa està contra el socialisme; definir les relacions entre aquestes dues classes és fàcil. Però quan es tracta d'un sector com els camperols mitjans, veiem que *aquesta és una classe que vacil·la*. El camperol mitjà és en part propietari i en part treballador. No explota altres treballadors. S'ha vist obligat a defensar amb esforç immens la seua situació, ha experimentat en la seua pròpia carn l'explotació a què el sotmetien els grans terratinents i els capitalistes, ho ha patit tot, però, al mateix temps, és propietari. Per això, la nostra actitud envers aquesta classe vacil·lant ofereix dificultats immenses. Basant-nos en la nostra experiència de més d'un any, en més de sis mesos de nostra tasca proletària al camp i en el fet que s'hi haja produït ja la diferenciació en classes, hem de guardar-nos, sobretot, de qualsevol precipitació, de tota teorització inhàbil, de tota pretensió a considerar ja consumat allò que estem fent, però que encara no hem acabat de fer. En la resolució que sotmet al vostre examen la comissió elegida per la secció agrària i que vos llegirà un dels camarades que em succeirà en l'ús de la paraula trobareu una advertència suficient respecte d'això.

Des del punt de vista econòmic, és evident que hem d'acudir en ajuda del camperol mitjà. En aquest sentit no hi ha cap dubte teòric. Però donats els nostres costums i el nostre nivell cultural, donada l'escassetat de mitjans culturals i tècnics que podríem oferir al camp i la debilitat que mostrem ben sovint en les nostres relacions amb ell, els camarades apel·len amb molta freqüència a la coerció i ho espatllen tot. Ahir, sense anar més lluny, un camarada em va lliurar un fullet titulat *Instruccions i regles sobre l'organització del treball del partit a la província de Nizhni Nóvgorod*, editat pel Comitè local del PC (B) de Rússia. En la pàgina 41, per exemple, d'aquest fullet s'hi diu: "El decret sobre l'impost extraordinari ha de recaure amb tot el seu pes a coll dels kulaks rurals, sobre els especuladors i, *en general, sobre l'element mitjà dels camperols*". Açò s'anomena haver-hi "comprès"! O és una errata (i deixar passar semblants errates és intolerable!), o és un treball fet amb precipitació, a la lleugera, que demostra com de perillós és tot apressament en aquest assumpte. Tal

vegada es tracte (i aquesta és la pitjor hipòtesi, que jo no voldria fer respecte als camarades de Nizhni Nóvgorod) d'una mera incomprensió. És molt probable que siga un simple descuit.

En la pràctica es donen casos com el que ens ha contat en la comissió un camarada. Un dia el van rodejar els camperols i el van assaquetar a preguntes: "Determina si sóc camperol mitjà o no. Tinc dos cavalls i una vaca. Tinc dues vaques i un cavall", etc. I aquest propagandista, que recorre els districtes, hauria de disposar d'un termòmetre infal·libre per a posar-se'l al camperol i esbrinar si és o no camperol mitjà. Però per a això cal conèixer tota la història de la hisenda d'aqueix camperol i la seua actitud envers els grups inferiors i superiors, cosa que no podem saber amb exactitud.

Per a això cal molta mà pràctica, cal conèixer les condicions locals. I això ens falta encara. No hem d'avergonyar-nos de confessar-ho; hem de reconèixer-ho francament. Mai hem sigut uns utopistes ni ens hem imaginat que edificaríem la societat comunista amb les mans netes de comunistes impol·luts, que han de néixer i s'han d'educar en una societat purament comunista. Això són contes per a xiquets. Hem d'edificar el comunisme amb les runes del capitalisme, i això només pot fer-ho la classe temperada en la lluita contra el capitalisme. Com sabeu perfectament, el proletariat no està exempt dels defectes i debilitats de la societat capitalista. Lluita pel socialisme i, al mateix temps, combat els seus propis defectes. La part millor del proletariat, la seua avantguarda, que ha lluitat durant decennis a la desesperada a les ciutats, ha tingut la possibilitat d'assimilar al llarg d'aqueixa lluita tota la cultura de la vida urbana, de la vida de la capital, i, fins a un cert punt, l'ha assimilada. Vosaltres sabeu que el camp, fins i tot als països avançats, estava condemnat a la ignorància. És clar que nosaltres elevarem el nivell cultural del camp, però per a això es requereixen anys i panys. Açò és el que entre nosaltres obliden els camarades per tot arreu i el que reflecteix davant nosaltres amb particular evidència cada paraula de la gent de províncies, no dels intel·lectuals d'ací, dels que ocupen llocs oficials (a aquests els hem escoltat molt), sinó dels que han observat pràcticament el treball al camp. Aquestes paraules han tingut per a nosaltres un valor especial en la secció agrària i ara (n'estic convençut) tindran un valor extraordinari per a tot el congrés del partit, perquè no estan tretes de llibres ni decrets, sinó de la vida mateixa.

Tot això ens incita a treballar de manera que la nostra actitud envers els camperols mitjans quede com més clara possible millor. I és molt difícil, perquè *aqueixa claredat no existeix en la vida*. Si es vol concloure la qüestió *de colp i volta*, lluny de quedar resolta, és *insoluble*. Hi ha els qui diuen: "No s'haurien de promulgar tants decrets", i retrauen al govern soviètic haver publicat decrets sense saber com portar-los a la pràctica. Aqueixa gent no adverteix, en realitat, com llisca al camp dels guàrdies blancs. Si confiàrem que la redacció d'un centenar de decrets canviaria la vida del camp, seríem uns ximples de rematada. Mes si renunciàrem a assenyalar en els decrets el camí que s'ha de seguir, seríem uns traïdors al socialisme. Aquests decrets, que en la pràctica no han pogut ser aplicats en l'acte i en tota la seua integritat, han exercit un important paper des del punt de vista de la propaganda. I si abans muntàvem la nostra propaganda amb veritats generals, avui *ho fem amb el nostre treball*. Açò també és propaganda, però és una propaganda amb l'acció, i no en el sentit d'accions aïllades d'uns estranys qualssevol, que tant feien riure en l'època dels anarquistes i del vell socialisme. Els nostres decrets són crides, però no al vell estil: "Amunt, obrers, derroqueu la burgesia!" Són exhortacions a les masses, són crides a accions pràctiques. Els *decrets són instruccions que inviten a una acció pràctica de les masses*. Això és el que importa, i no que continguin moltes coses inútils, moltes coses que no podran ser aplicades en la pràctica. Però hi ha material per a obres eficaces, i la seua missió consisteix en ensenyar a fer passos pràctics als centenars, milers i milions d'homes que escolten amb atenció la veu del poder soviètic. Són un assaig d'activitat concreta al terreny de l'edificació del socialisme al camp. Si els donem aqueixa interpretació, obtindrem extraordinària utilitat de la suma de les nostres lleis, decrets i disposicions. No hem d'interpretar-los com a disposicions absolutes que és necessari aplicar de seguida, immediatament, coste el que coste.

Cal evitar tot allò que pugua estimular en la pràctica els abusos. En alguns llocs s'han apegat a nosaltres arribistes i aventurers que s'anomenen comunistes i ens enganyen, que s'han ficat en les nostres files perquè els comunistes estan avui en el poder i perquè els empleats més honestos no han volgut treballar amb nosaltres a causa de les seues idees endarrerides, en tant que els arribistes no tenen idees, d'honestedat. Aquesta gent, l'única aspiració de la qual és fer mèrits, empra als pobles la coerció i creu que obra bé. Però, en la pràctica, això dóna lloc a vegades a què els camperols diguen: "Visca el poder soviètic, però a *baix la comuna*" (és a dir, el comunisme). Casos així no són fantasies, sinó fets reals presos de la vida, dels informes dels camarades dels pobles. No

hem d'oblidar el dany gegantí que ocasiona tota falta de moderació, tota impaciència, tota precipitació.

Varem haver de donar-nos pressa a tota costa per a sortir, mitjançant un salt temerari, de la guerra imperialista, que ens havia conduït a la ruïna; varem haver de fer esforços desesperats per a esclafar la burgesia i les forces que amenaçaven d'esclafar-nos a nosaltres. Tot això era imprescindible, sense això no hauríem pogut triomfar. Però si es procedeix de la mateixa manera respecte al camperol mitjà, això serà tan idiota, tan estúpid i tan funest per a la nostra causa que només provocadors poden obrar així conscientment. La tasca ha de ser plantejada, en aquest cas, d'una manera completament distinta. No es tracta ací de complir la tasca que ens havíem plantejat abans: esclafar la resistència d'explotadors evidents, vèncer-los i derrocar-los. No; conforme anàvem complint aquesta tasca principal, se'ns plantejaven amb caràcter immediat altres més complexes. En aquest terreny no es podrà crear res per mitjà de la violència. *La violència amb el camperol mitjà és perjudicial en el màxim grau.* Es tracta d'un sector social nombrosíssim, de molts milions de persones. Ni tan sols a Europa, on aquest sector no ha assolit tanta força en cap lloc, on la tècnica i la cultura, la vida urbana i els ferrocarrils estan desenrotllats en proporcions gegantines i on hauria sigut molt més fàcil pensar en això, ningú, ni un sol dels socialistes més revolucionaris ha proposat l'aplicació de mesures de violència contra els camperols mitjans.

Quan varem prendre el poder, ens varem recolzar en el conjunt de tot el camperolat. En aquell moment tots els camperols tenien una sola tasca: lluitar contra els grans terratinents. Però fins avui en dia segueixen recelosos de la gran hisenda. El camperol pensa: "Si la hisenda és gran, tornaré a veure'm de bracer". Això és fals, naturalment. No obstant això, la idea de la gran hisenda està lligada en la mentalitat del camperol a l'odi, als records de la terrible opressió del poble pels grans terratinents. Aquesta sensació perdura, no ha desaparegut encara.

Hem de basar-nos sobretot en la veritat que en aquest problema no és possible, per la mateixa naturalesa de l'assumpte, assolir res amb els mètodes de la violència. La tasca econòmica es planteja en aquest cas d'una manera completament distinta. No hi ha aqueixa cúspide que és possible derrocar deixant en peu tots els fonaments, tot l'edifici. Aqueixa cúspide formada pels capitalistes de la ciutat no existeix en aquest cas. *Actuar per la violència en aquest cas significa fer-ho tot malbé.* Fa falta un llarg treball d'educació. Al camperol, pràctic i realista no sols al nostre país, sinó en tot el món, hem de donar-li exemples concrets per a demostrar-li que la comuna és el millor. Naturalment, no aconseguirem res positiu si al camp apareix gent atabalada, que arriba revolejant de la ciutat, xerra un poc, promou unes quantes discòrdies d'intel·lectuals, i no d'intel·lectuals, i se'n van després d'enemistar-se amb tothom. Això sol ocórrer. I és lògic que, en compte de respecte, semblant gent no desperte sinó burles.

Hem de dir, en relació amb això, que estimulem les comunes, però que aquestes han d'organitzar-se de manera que *es guanyen la confiança dels camperols*. Fins que això no ocórrega, continuarem sent alumnes dels camperols i no mestres seus. No hi ha res més estúpid que considerar-se mestres dels camperols en tot, com fan aqueixos homes que, sense conèixer l'agricultura ni les seues peculiaritats, s'han llançat al camp únicament perquè han escoltat parlar de la utilitat de la hisenda col·lectiva, perquè estan cansats de la vida urbana i desitgen treballar a l'aldea. *No hi ha res més neci que la idea mateixa de la violència pel que fa a les relacions econòmiques del camperol mitjà.*

En aquest cas la tasca no consisteix en expropiar el camperol mitjà, sinó en tenir en compte les condicions especials de la vida del camperol, en aprendre d'ell els mètodes per a passar a un règim millor i en *no manar!* Aquesta és la norma que ens hem imposat. (Aplaudiments de tot el congrés) Aquesta és la norma que hem tractat d'exposar en el nostre projecte de resolució, perquè la veritat és, camarades, que hem pecat prou en aquest sentit. No ens avergonyim gens ni mica de reconèixer-ho. No teníem experiència. La pròpia lluita contra els explotadors l'hem apresada en la pràctica. Si a vegades se'ns retrain aqueixa lluita, podem dir: "La culpa és de vostès, senyors capitalistes. Si vostès no haguessen oposat una resistència tan brutal, insensata, insolent i desesperada, si no s'haguessen aliat amb la burgesia del món sencer, la revolució hauria adquirit formes més pacífiques". Avui, després d'haver rebutjat els rabiosos atacs que ens han fet des de tots els costats, podem passar a altres mètodes perquè no actuem com un cercle, sinó com un partit que condueix milions de sers. Aqueixos milions no poden comprendre en l'acte el canvi de rumb, a causa de la qual cosa veiem a cada pas que els cops dirigits contra els kulaks van a parar en el camperol mitjà. No té res d'estrany. Allò que cal és comprendre que l'origen de semblant fet està en unes condicions històriques ja

superades, i que les noves condicions i les noves tasques amb relació a aquesta classe exigeixen una nova mentalitat.

Els nostres decrets sobre les explotacions camperoles són justos en els fons. No tenim motius per a retractar-nos de cap d'ells ni per a lamentar-los. Però si els decrets són justos, *l'injust és imposar-se'ls per la força als camperols*. En cap decret s'hi parla. Són justos com a rutes traçades, com un crida a adoptar mesures pràctiques. Quan diem: "Estimuleu l'associació", donem directrius que han de ser assajades moltes vegades per a trobar *la forma* definitiva de la seua aplicació. Ja que s'ha dit que és necessari aconseguir la conformitat voluntària, cal convèncer els camperols, i convèncer-los en la pràctica. No es deixaran convèncer només amb paraules, i faran bé. El pitjor seria que es deixaren convèncer per la simple lectura dels decrets i els fulls de propaganda. Si fos possible transformar així la vida econòmica, aqueixa transformació no valdria un comí. Primer cal demostrar que aqueixa associació és millor, cal associar la gent de manera que s'agrupen de veritat i no que renyen; demostrar que l'associació és beneficiosa. Així plantegen el problema els camperols i així el plantegen també els nostres decrets. I si no hem aconseguit associar-los fins ara, no hi ha en això res de vergonyós i hem de reconèixer-ho públicament.

De moment no hem complert més que la tasca bàsica de tota revolució socialista: vèncer la burgesia. I l'hem complert en les qüestions fonamentals, encara que ara comença un semestre difícilíssim, en què els imperialistes de tot el món estan fent els últims esforços per a esclafar-nos. Avui podem dir, sense exagerar gens ni mica, que *ells mateixos han comprès que, després d'aquest semestre, la seua causa estarà perduda per complet*. O aprofiten ara el nostre esgotament i vencen el país, que està sol, o nosaltres en sortirem vencedors, i no sols pel que fa al nostre país. En aquest semestre, en què la crisi de l'abastiment s'entrellaça amb la del transport, i les potències imperialistes tracten d'emprendre l'ofensiva en uns quants fronts, la nostra situació és difícil en extrem. Però *aquest serà l'últim semestre difícil*. És precís continuar posant en tensió totes les forces per a lluitar contra l'enemic exterior, que ens ataca.

Però, malgrat les dificultats, malgrat que tota la nostra experiència està dirigida a l'aixafament immediat dels explotadors, quan parlem de les tasques que implica el treball al camp hem de tenir present, i no oblidar-ho, que allí el problema dels camperols mitjans està plantejat en altres termes.

Tots els obrers conscients (de Petrograd, d'Ivánovo-Voznesensk, de Moscou) que han estat al camp han esmentat exemples demostratius de què una sèrie d'equivocacions, segons sembla les més irreparables, i una sèrie de conflictes, que semblaven els més greus, s'aplanaven o atenuaven quan prenien la paraula obrers sensats. I s'aplanaven o atenuaven perquè aquests obrers no parlaven en un llenguatge llibresc, sinó en un llenguatge comprensible per al camperol, perquè no parlaven com a caps que es permeten donar ordres, encara que desconeguen la vida del camp, sinó com a camarades que expliquen als camperols la situació i que apel·len als seus sentiments de treballadors contra els explotadors. I al terreny d'aquesta explicació fraternal s'assolia allò que no van poder assolir altres cents, que es comportaven com a caps i superiors.

Aqueix és l'esperit que impregna tota la resolució que sotmetem al vostre estudi.

En el meu breu informe he intentat detenir-me en l'aspecte de principi, en la importància política general d'aquesta resolució. He procurat demostrar (i vull creure que ho he aconseguit) que des del punt de vista dels interessos de la revolució en el seu conjunt no hi ha cap viratge, no hi ha cap canvi de línia. Els guàrdies blancs i els seus auxiliars criden o cridaran que sí. Que criden quant vullguen. Se'n fa igual. Portarem endavant les nostres tasques del mode més conseqüent. La nostra atenció, dedicada fins ara a la tasca d'esclafar la burgesia, ha de concentrar-se en la d'organitzar la vida del camperol mitjà. Hem de viure en pau amb ell. En la societat comunista, els camperols mitjans només vindran al nostre costat quan alleugem i millorem les condicions econòmiques de la seua vida. Si demà poguéssim proporcionar 100.000 tractors de primera classe, dotar-los de gasolina i de conductors (de sobra sabeu que, per ara, açò és una fantasia), els camperols mitjans dirien: "Vote per la comuna" (és a dir, pel comunisme). Però, per a fer açò, hem de vèncer abans la burgesia internacional, obligar-la a subministrar-nos aqueixos tractors, o elevar la nostra productivitat fins al punt que podem subministrar-los nosaltres mateixos. Només així quedarà plantejat amb encert aquest problema.

El camperol necessita la indústria de la ciutat, no pot viure sense ella, i la indústria està en les nostres mans. Si abordem la tasca com cal, el camperol ens estarà agraït, ja que li portarem de la ciutat aquests productes, aquests apers, aquesta cultura. I no seran els explotadors, els grans terratinents, els qui se'ls portaran, sinó camarades treballadors com ells, als qui té forta estima, però amb un esperit pràctic, només per la seua ajuda real, rebutjant (i amb justa raó) els mètodes: ordene i mane, la "prescripció" des de dalt.

Ajudeu-li primer i tracteu després de guanyar-vos la seua confiança. Si es canalitza bé aquesta tasca, si s'organitza amb encert cada pas dels nostres grups als districtes, en els subdistrictes, en els destacaments d'abastiment i en les distintes organitzacions, si es comprova amb atenció des d'aquest punt de vista tota mesura nostra, ens guanyarem la confiança del camperol, i només llavors podrem marxar cap avant. Avui hem de prestar-li ajuda, aconsellar-lo. No es tractarà de l'ordre d'un cap, sinó del consell d'un camarada. En aqueix cas, el camperol estarà per complet al nostre costat.

Això és, camarades, el que conté la nostra resolució, això és el que, al meu parer, ha d'acordar el congrés. Si aprovem això, si ho convertim en guia per a tota la tasca de les organitzacions del nostre partit, podrem complir també la segona i gran tasca que tenim plantejada.

Hem après a derrocar la burgesia i esclafar-la i ens hi enorgullim. Però no hem après encara, i hem de declarar-ho obertament, a normalitzar les nostres relacions amb els milions de camperols mitjans, a guanyar-nos la seua confiança. No obstant això, hem comprès la tasca, l'hem plantejada i ens diem plens d'esperança, amb ple coneixement de causa i tota decisió: complirem amb èxit aquesta tasca, i, llavors, el socialisme serà absolutament invencible. (Prolongats aplaudiments)

***

4.- RESOLUCIÓ SOBRE L'ACTITUD ENVERS ELS CAMPEROLS MITJANS

Respecte al treball al camp, el VIII Congrés, ferm al terreny del programa del partit que es va aprovar el 22 de març de 1919 i en suport sense reserves a la llei ja promulgada pel poder soviètic sobre l'organització socialista de l'usdefruit de la terra i sobre les mesures de transició a l'agricultura socialista, reconeix que, en els moments actuals, és de particular importància aplicar del mode més precís la política del partit amb relació als camperols mitjans en el sentit d'atorgar més atenció a les seues necessitats, acabar amb els actes d'arbitrarietat de les autoritats locals i procurar arribar a un acord amb ells.

1) Confondre els camperols mitjans amb els kulaks i fer extensives en major o menor grau als primers les mesures contra els segons significa infringir del mode més bast, no sols tots els decrets i tota la política del poder soviètic, sinó tots els principis fonamentals del comunisme, d'acord amb els quals el pacte entre el proletariat i els camperols mitjans en el període de la lluita decisiva del proletariat per l'enderrocament de la burgesia és una de les condicions del trànsit indolor a la supressió de tota explotació.

2) Els camperols mitjans, que, a causa de l'endarreriment de la tècnica agrícola respecte a la tècnica industrial, tenen arrels econòmiques relativament fortes fins i tot als països capitalistes més avançats, sense parlar ja de Rússia, encara subsistiran prou de temps després del començament de la revolució proletària. Per tant, la tàctica dels funcionaris soviètics al camp, el mateix que la dels militants del partit, haurà de contemplar un llarg període de col·laboració amb els camperols mitjans.

3) El partit ha d'aconseguir a tota costa que els funcionaris dels soviets que treballen en el camp compreguen amb total claredat i fermesa la veritat, plenament establerta pels socialisme científic, que els camperols mitjans no pertanyen als explotadors puix que no obtenen guanys a costa del treball d'un altri. Aquesta classe de petits productors no pot perdre amb el socialisme, ans al contrari, guanyarà en mesura molt gran de l'enderrocament del jou del capital, que l'explota de mil maneres en tots els països, fins en les repúbliques més democràtiques.

La política plenament encertada del poder soviètic al camp assegura, per consegüent, l'aliança i el concert del proletariat victoriós amb els camperols mitjans.

4) En estimular les cooperatives de qualsevol tipus i les comunes agrícoles dels camperols mitjans, els representants del poder soviètic no hauran d'incórrer en la menor coerció perquè es formen. Només tenen valor les agrupacions fetes pel lliure albir dels mateixos camperols que ofereixen avantatges comprovats per ells en la pràctica. La precipitació excessiva en aquests assumptes és perjudicial, ja que només servirà per a reforçar els prejudicis dels camperols mitjans contra les innovacions.

S'hauran de demanar severes responsabilitats i destituir del treball al camp als representants del poder soviètic que es permeten apel·lar no sols a la coerció directa, sinó també a la indirecta per a incorporar els camperols a les comunes.

5) Es castigaran sense pietat totes les requisites arbitràries, és a dir, en discrepància amb les prescripcions exactes de les lleis del poder central. El congrés insisteix en la necessitat de reforçar en aquest terreny el control del Comissariat del Poble d'Agricultura, del Comissariat del Poble de l'Interior i del CEC de tota Rússia.

6) En els moments actuals, el desgavell extrem originat en tots els països del món pels quatre anys de guerra imperialista en honor dels interessos bandidescos dels capitalistes, desgavell de gravetat especial en Rússia, col·loca els camperols mitjans en una difícil situació.

Prenent això en consideració, la llei del poder soviètic sobre l'impost extraordinari, a diferència de totes les lleis de tots els governs burgesos del món, insisteix en el fet que el pes de l'impost recaiga enterament sobre els kulaks, minoria insignificant de camperols explotadors que van amassar grans riqueses durant la guerra. Aquest impost haurà de ser molt moderat per al camperol mitjà i constituir una proporció que coincidisca plenament amb les seues possibilitats i que no represente un càrrega excessiva per a ell.

El partit exigeix que, amb relació al camperol mitjà, el cobrament de l'impost extraordinari siga atenuat en tots els casos arribant fins i tot a disminuir la quantia del mateix.

7) L'estat socialista haurà de prestar la màxima ajuda als camperols, ajuda que consistirà principalment en subministrar als camperols mitjans articles de les indústries urbanes i, sobretot, millors apers agrícoles, les llavors i diversos materials per a elevar el nivell de l'agricultura i millorar el treball i la vida dels camperols.

Si l'actual desgavell impedeix posar en pràctica aquestes mesures sense demora i en tot el seu abast, les autoritats soviètiques locals tenen l'obligació de trobar les possibles formes de prestar als camperols pobres i mitjans qualsevol classe d'ajuda real per a fer front a la difícil situació actual. El partit estima necessària l'assignació d'importants fons públics per a això.

8) És necessari aconseguir sobretot que s'aplique realment amb ple vigor la llei del poder soviètic que exigeix de les hisendes soviètiques, de les comunes agrícoles i de totes les altres agrupacions semblants una ajuda immediata i múltiple a tots els camperols mitjans dels contorns. Només amb aqueixa ajuda efectiva es podrà pactar amb els camperols mitjans. Només així podrem i hem de guanyar-nos la seua confiança.

El congrés crida l'atenció de tots els funcionaris del partit a la necessitat de posar realment en pràctica sense demora els punts exposats en el part agrària del programa del partit, a saber:

a) posar ordre en l'usdefruit de la terra pels camperols (acabar amb la fragmentació de les parcel·les, amb les parcel·les allargades, etc.); b) subministrament de llavors seleccionades i d'adobs químics als camperols; c) millora de les races de bestiar; d) difusió dels coneixements agronòmics; e) ajuda agronòmica als camperols; f) reparació dels apers agrícoles dels camperols en tallers dels soviets; g) organització d'establiments de lloguer d'apers, d'estacions experimentals, camps model, etc.; h) millora de les terres dels camperols.

9) La formació de cooperatives de camperols a fi d'augmentar la producció agrícola i, en particular, de transformar els productes de l'agre, millorar les terres dels camperols, fomentar les indústries d'ofici, etc., hauran de rebre de l'estat copiosa ajuda tant en forma de subsidis com d'organització.

10) El congrés recorda que ni les resolucions del partit ni els decrets del poder soviètic s'han desviat mai de la tendència a l'acord amb els camperols mitjans. Així, per exemple, en l'importantíssim problema de l'organització del poder soviètic al camp, en constituir-se els comitès de camperols pobres, es va publicar una circular subscripta pel president del Consell de Comissaris del Poble i el Comissari del Poble d'Abastiment, en què s'assenyalava la necessitat d'incloure en aqueixos comitès representants dels camperols mitjans també. Quan aquests comitès de camperols pobres van ser dissolts, el congrés dels soviets de tota Rússia va tornar a assenyalar la necessitat d'incloure en els soviets subdistritals representants del camperolat mitjà. La política del govern obrer i camperol i del Partit Comunista haurà de seguir aplicant-se d'ara en avant en aqueix esperit de conveni entre el proletariat i els camperols pobres, d'una banda, i els camperols mitjans, per un altre.

Edita: **Germinal – nucli en defensa del marxisme**

Per a posar-te en contacte amb nosaltres: germinal_1917@yahoo.es

Visita la nostra pàgina: www.grupgerminal.org